

**T.C.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı**

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO İLE EŞLİĞİN
ÖNEMİ VE GEREKLİLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

**Şafak TURGUT
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Esra DALKIRAN**

Burdur, 2018

**T.C.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı**

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO İLE EŞLİĞİN
ÖNEMİ VE GEREKLİLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

**Şafak TURGUT
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Esra DALKIRAN**

Burdur, 2018

MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 07.06.2018 tarih ve 2018-239/3 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 26.06.2018 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Şafak TURGUT'un, "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI) : Prof. Dr. Esra DALKIRAN

E. Dalkıran
Ö. Tagay

ÜYE : Doç. Dr. Özlem TAGAY

ÜYE : Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN

Ö. Akın Şişman

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Şafak TURGUT

Tarih

İmza

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri

(Yüksel Lisans Tezi)

Şafak TURGUT

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve bu görüşlerin cinsiyet, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi ve “Eşlik Çalma” ders başarıları değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, Balıkesir Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi, Lisans III ve IV düzeyinde öğrenim gören 318 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Kurtuldu (2016) tarafından geliştirilen “Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Ölçek” ile toplanmıştır. Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin, cronbach’s alpha güvenirlik katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizi, SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programı ile yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, medyan, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis H testi ve Dunn’s testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerinin genel olarak yüksek düzeyde olumlu olduğu görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının, piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerinde, cinsiyet, mezun olduğu lise türü ve sınıf düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Ancak, adayların “Eşlik Çalma” ders başarılarına göre anlamlı fark bulunmuştur. En yüksek anlamlılık düzeyi en yüksek ve en düşük notları alanlar arasında olmakla birlikte, genel olarak adayların “Eşlik Çalma” ders başarıları ile genel ölçek puanları arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Piyano ile Eşlik, Eşlik Çalma

Sayfa Adedi : 106

Danışman : Prof. Dr. Esra DALKIRAN

Music Preservice Teachers' Perspectives Towards the Importance and Necessity of Accompaniment with Piano

(Master's Thesis)

Şafak TURGUT

ABSTRACT

The purpose of the study is to identify music preservice teachers' perspectives towards the importance and necessity of accompaniment with piano and to indicate whether these perspectives differ significantly according to the gender, the kind of the graduated high school, course grade, and "accompaniment playing" course success. Descriptive survey model is benefited in the study. The participants of the study are 318 3rd and 4th grades music preservice teachers between 2017-2018 academic years studying at Balıkesir University, Cumhuriyet University, Çanakkale Onsekiz Mart University, Karadeniz Technical University, Marmara University, Mehmet Akif Ersoy University, Niğde Ömer Halisdemir University, Pamukkale University, and Uludağ University. The data were collected through "The Scale Towards the Importance and Necessity of Accompaniment with Piano" developed by Kurtuldu (2016). The cronbach's alpha of the scale towards the importance and necessity of accompaniment with piano was found to be .89. Data were analyzed through SPSS (Statistical Packet for Social Sciences). During data analysis frequency, percentage, arithmetic average, standard deviation, median, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test, and Dunn's test were used. The results of the study reveal that music preservice teachers' perspectives towards the importance and necessity of accompaniment with piano are mostly highly positive. There has not been a significant difference in music preservice teachers' perspectives towards the importance and necessity of accompaniment with piano according to the gender, the kind of the graduated high school, and course grade. However, there has been a significant difference according to the participants' "accompaniment playing" course success. While the most significant difference were between the participants getting the highest grades and the lowest grades, in general there has been a positive correlation between the participants "accompaniment playing" course success and their general scale points.

Keywords: Music Education, Accompaniment with Piano, Accompanying

106 Pages

Supervisor : Prof. Dr. Esra DALKIRAN

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimize başladığım andan itibaren her konuda destek ve yardımlarını gördüğüm danışmanım Prof. Dr. Esra DALKIRAN'a, tezimi titizlikle inceleyerek olumlu katkılarda bulunan Doç. Dr. Özlem TAGAY ve Dr. Öğr. Üyesi Elmas GÜN'e, ölçeklerin uygulanması aşamasında yardımlarını gördüğüm tüm meslektaşlarıma, verilerin girilmesi aşamasında yardımlarını gördüğüm sevgili annem Gülfidan GÜNGÖR'e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM.....	i
ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	5
1.2.1. Alt problemler.	5
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Sınırlılıklar	6
BÖLÜM II.....	8
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
2.1. Kuramsal Çerçeve	8
2.1.1. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi.....	8
2.1.2. Eşlik sanatı ve piyanonun eşlik çalgısı olarak kullanımı.	13
2.1.3. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda eşlik eğitimi.	18
2.1.4. İlköğretimde müzik eğitimi ve eşlik çalgılarının derslerde kullanımı.	21
2.2. İlgili Araştırmalar.....	25
2.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar.....	25

2.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar	37
BÖLÜM III	42
YÖNTEM.....	42
3.1. Araştırmanın Modeli	42
3.2. Çalışma Grubu.....	43
3.3. Veri Toplama Araçları.....	45
3.3.1. Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçek.	45
3.3.2. Kişisel bilgi formu.....	48
3.4. Verilerin Analizi.....	48
BÖLÜM IV	50
BULGULAR VE YORUM.....	50
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	50
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	53
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	57
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	60
BÖLÜM V.....	64
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	64
5.1. Sonuç ve Tartışma	64
5.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma.....	64
5.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma.	65
5.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma.	66
5.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma.	67
5.2. Öneriler.....	68
KAYNAKLAR.....	69
EKLER	80
EK-1	81

KISALTMALAR

ABD: Anabilim Dalı

MAKÜ: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı	43
Tablo 2. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı	43
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Mezun Olduğu Lise Türüne Göre Dağılımı.....	44
Tablo 4. MAKÜ 2017-2018 Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine Göre Başarı Puanının Harf Notuna Dönüşümü.....	44
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısına Göre Dağılımı.....	45
Tablo 6. Ölçek Maddelerinin Faktörlere Göre Dağılımı.....	47
Tablo 7. Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Ölçeğin Güvenilirlik Analizi Sonuçları	48
Tablo 8. Ölçeğin Normallik Analizi Sonuçları	49
Tablo 9. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Ortalaması	50
Tablo 10. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	51
Tablo 11. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	51
Tablo 12. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	52
Tablo 13. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının	

“Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	52
Tablo 14. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları	53
Tablo 15. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Ortalaması.....	54
Tablo 16. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	54
Tablo 17. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	55
Tablo 18. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	55
Tablo 19. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	56
Tablo 20. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları	56
Tablo 21. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Ortalaması	57
Tablo 22. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	58

Tablo 23. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	58
Tablo 24. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	59
Tablo 25. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	59
Tablo 26. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları	60
Tablo 27. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Ortalaması.....	60
Tablo 28. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	61
Tablo 29. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları	61
Tablo 30. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	62
Tablo 31. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	62
Tablo 32. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları	63

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya temel teşkil eden problem durumu, problem cümlesi ve alt problemler ile araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

“Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliğini kazanır. Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla da dengeli bir bütün olarak, en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana boyutundan, üç ana bileşeninden biridir. Müzik eğitimi ise, çeşitli kollara ayrılan sanat eğitiminin başlıca dallarından birini oluşturur” (Uçan, 2005).

“Müzik eğitiminin boyutları, ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı çalma eğitimi olarak ele alınmaktadır” (Bilen, 1995).

“Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin önemli parçalarından birini oluşturur. Çalgı eğitimi sayesinde öğrenci, öğrendiği bütün müziksel bilgileri harmanlayıp onlardan yepyeni ifadeler yaratma fırsatını bulur, müzikalitesini geliştirir. Çalgı eğitimi sayesinde öğrenci, müziksel bilgisini ve repertuarını (dağar) genişletme olanağı elde eder” (Şeker, 2005). Çalgı eğitimi kapsamında tuşlu çalgılardan, müzik öğretmeni adayları zorunlu olarak yedi dönem “Piyano”, bir dönem “Piyano Öğretimi”, bir dönem “Elektronik Org Eğitimi” ve bir dönem “Eşlik Çalma” dersi almaktadırlar.

“Piyano: klavyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük çalgıdır” [Türk Dil Kurumu (TDK), 2011]. Yönetken (1996), müzik öğretiminde kullanılması

en uygun ve en yararlı çalgının piyano olduğunu söyleyerek piyanonun teknik özelliklerini şöyle belirtmiştir:

“Bu çalgıda entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olmaz, sabit perdelidir. Parmağın bastığı yerden (piyanonun akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar. Aletin ses sınırları geniştir. Hem kadın (ya da çocuk), hem erkek ve hem de aletlerin seslerini verebilen geniş ses yelpazesine sahiptir. Piyanoda her türlü ajilite (çabukluk) mümkündür. Kısa değerlerde sesler kolayca çıkarılır. Armonik ve polifonik karaktere sahiptir. Çoksesli kulak eğitime en uygun alettir. Armonik eşlik çalgısıdır. Her çeşit çok sesli eserin redüksiyonu icra edilebilir. Koral ve orkestral eserler çalınabilir. Büyük eserlerin analizine sahiptir. Edebiyatı zengindir” (Yönetken, 1996).

“Eşlik ise, aynı müzik yapıtının icrasında, müzikçilerin farklı konumlarını belirleyen geniş kapsamlı bir terimdir. Örneğin bir ses sanatçısının yine kendi çaldığı bir çalgıyla şarkı söylemesinden, bir konçertonun yorumunda, solist sanatçıya orkestranın eşlik etmesine kadar birlikte yapılan tüm icralar, eşlik kapsamına girer” (Sözer, 1996). Bilgin’e (1998) göre ise eşlik; “bir kompozisyonun ana melodisine ya da ses partisine dayanak oluşturması veya onu ön plana çıkarması amaçlanan yardımcı parti ya da partiler olarak tanımlanır” (akt. Dağdeviren, 2006).

Yükseköğretim Kurulu (YÖK, 2007) öğretmen yetiştirme lisans programlarına göre, müzik öğretmenliği lisans programı beşinci yarıyılıda verilen “Eşlik Çalma” dersinin içeriği şu şekildedir; “Okul müziği eşliklerini ve temel oda müziği repertuarını tanıma ve çalma”.

Eğitim müziğinde sıklıkla kullanılan eşlik çalgıları; piyano, elektronik org, melodika, gitar, blok flüt ve bağlamadır. Eşlik çalgısı olarak kullanılmaya elverişli olan diğer çalgılar arasında ise akordeon ve ukulele gösterilebilir. Yılmaz (2010), “klasik gitarın armonik yapısının yanında, eşlik yapabilmek için bazı gerekliliklerin zorlanmadan öğrenilebilmesi ve kolayca eşlik yapılabilir bir düzeye ulaşmanın zor olmaması, ayrıca kolay taşınabilen bir çalgı olmasının müzik eğitiminde son zamanlarda oldukça popüler bir çalgı haline getirdiğini belirtmiştir”. Demir ve Nacaklı (2015), 2196 ortaokul öğrencisine uyguladıkları anket sonucunda, öğrenciler “Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum.” önermesine %67,4’ü katılıyor cevabını, “Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi

düşünüyorum.” önermesine ise %55,1’i katılıyorum cevabını vermişlerdir. Aydın ve Şen (2011)’in araştırmasına göre ise, 78 müzik öğretmenine uygulanan anket sonucunda, araştırmaya katılan öğretmenlerin %50’si (39’u) derslerinde bağlama çalgısını kullanmaktadır.

Eşlik çalgısı olarak piyanonun yerini, Kutluk (1996) şu şekilde açıklamıştır; “Günümüzde eşlik çalgısı olarak kullanılan başlıca çalgı piyanodur. Müzik eğitiminde önemli hedeflerden birisi çokseslilik duygusunun verilmesidir. Bir ezginin, uygun bir armonizasyon içinde eğitsel ve sanatsal değerinin artacağı bir gerçektir. Bir ezgiyi çalarken, söylerken, o ezgiye uygun bir armonizasyon ile eşlik yapmanın tam olarak mümkün olduğu en uygun çalgı ise piyanodur”. Koçak (2001)’a göre, “Romantik dönemde, piyano başlıca solo ve eşlik çalgısı olarak kabul edildi ve günümüze kadar da öyle kaldı. Günümüzde geleneksel melodilerin çok seslendirilmesinden lied eşliklerine ve eğitim müziği eşliklerine kadar hemen her tür müzikte başlıca eşlik çalgısı piyanodur.”

Kasap (2005)’a göre, “müzik öğretmeni adaylarının eğitiminde kullanılan piyano eğitiminin amacı daha çok solo piyano repertuarı ve teknik çalışmaları gerektiren beceriler kazandırmaktır. Fakat okul müziğinin ilköğretim ve lise sınıflarındaki öğretiminde, müzik öğretmenlerinin artistik piyano becerilerini değil, işlevsel piyano becerilerini kullanmaları gerekmektedir. İşlevsel piyano becerilerinin ise müzik öğretmenlerinin piyanoyu kendi sınıflarında etkin bir eğitim aracı olarak kullanabilmelerini sağlayan pratik piyano çalma becerileri olduğu düşünülmektedir. Bu beceriler, verilen bir ezgiye eşlik yapabilme, deşifre çalabilme, transpoze edebilme, çok seslendirme yapabilme, kadans çalabilme, analiz edebilme, doğaçlama yapabilme, birlikte çalma, koro ve orkestra eserlerinin partilerini piyanoda çalabilme vb. becerilerdir. Bu işlevsel beceriler ile donanmış olan müzik öğretmenleri, piyanoyu görev yapacakları okullarda öğrencilerine şarkı öğretirken, koro veya çalgı gruplarına eşlik yaparken daha etkili olarak kullanabileceklerdir. Bundan dolayı, müzik öğretmeni adaylarının, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano programlarında işlevsel piyano becerilerini kazanarak mezun olmaları gerekmektedir”.

“Piyano ile yapılan eşliklerde, müzik öğretmeni öğrencilerle beraber müzik yapmak, onları aynı tempo ve ton içinde tutmanın yanında, şarkıyı söylerken öğrencilerin

piyanoyu dinlemelerini sağlayarak onlara çokseslilik duygusunu da kazandırmış olur” (Zuckmayer, Cangal ve Atalay, 1976). “İyi düzeyde piyano çalabilen bir kişi için, bestecilerin yazdığı eşliklerin yanı sıra, bir okul şarkısını doğaçlama bir eşlikle çalmak hiç de zor değildir. Bununla birlikte, piyanoda çeşitli nedenlerle yeterli düzeyde gelişme olanağı bulamamış bir müzik öğretmeni adayı da çok sanatsal olmasa bile, eğitsel alanda iş görece kadar, bir okul şarkısına pratik olarak eşlik yapabilecek düzeye getirilmelidir” (Çizili, 2000; Kutluk, 1996; Kamacıoğlu ve Özbek, 1994; Gülhan, 1990, akt. Batıbay ve Aydınoglu, 2007).

Johnson (1987)’a göre, “müzik öğretmenlerinin eğitimindeki geleneksel piyano eğitiminin ne yazık ki daha çok solo repertuar, ezberleme, yorumlama, dizi, arpej ve diğer teknik çalışmaları içeren artistik becerileri daha çok vurgulamakta olduğuna, diğer taraftan müzik öğretmenlerinin ihtiyacı olan işlevsel becerilerin ise müfredat programlarda yer almadığına dikkat çekmektedir. Johnson piyano derslerinde öğretilen beceriler ile bunların müzik öğretmenleri tarafından gelecekte kullanımının arasında çok az bir ilişki olduğunu savunmaktadır. Ona göre, eser ezberleme, solo repertuar çalışmaları ve dizi çalışmalarının öğretilmesine ve test edilmesine, müzik öğretmenlerinin gerçek müzik öğretiminde bunları nasıl kullanacağından daha çok önem verilmektedir. Diğer taraftan müzik öğretmenleri piyano derslerinde kapsanmayan işlevsel piyano becerilerini gerçek müzik öğretim ortamında kullanmaya daha çok ihtiyaç duymaktadırlar”.

Bu araştırmalardan yola çıkılarak, günümüzde başlıca eşlik çalgısının piyano olduğu ve müzik öğretmenlerinin derslerinde bu çalgıyı daha çok ezgiye destek, ezgiye eşlik amacıyla kullandığı söylenebilir.

Müzik öğretmenliği lisans programında piyano çalgısına yönelik yedi dönem solo repertuar, dizi, arpej gibi teknik bilgilere ve okul şarkısı eşliklerine yer verilmektedir. Programda eşlik çalma dersine ise bir dönem yer verilmektedir. Programdaki piyano ile eşlik eğitiminin müzik öğretmenlerinin ihtiyaçlarını yeterince karşılamadığı düşünülmektedir. Özdemir (2018)’in araştırmasında, öğrencilerin eşlik yapma becerilerinde karşılaşılan sorunların nedenleri araştırılmış ve öğretim elemanı kaynaklı sorunlarda en temelde ilgili derslerin içeriğinin oluşturulurken okul şarkılarının ihmal edilmesi olduğu görülmüştür. Özellikle piyano derslerinde eşlik

konusunun ihmal edildiği ve solo piyanist yetiştirmeye yönelik bir içerik oluşturulduğu sıklıkla ifade edilmiştir.

Bu araştırma ile piyano ile eşlik yapmanın önemi ve gerekliliğini ortaya çıkartarak, geleceğin müzik ğretmenlerinin eşlik yapma konusunda eksiklik yaşamamaları için, bu dersin programdaki yerinin ve içeriğinin gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Müzik ğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin nemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri Nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.2.1. Alt problemler. Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1a. Müzik ğretmeni adaylarının, piyano ile eşliğin müzik ğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri nelerdir?

1b. Faktör-1’e ilişkin görüşlerde cinsiyet, lise türü, sınıf ve eşlik çalma ders başarısı değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

2a. Müzik ğretmeni adaylarının, piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına (faktör-2) ilişkin görüşleri nelerdir?

2b. Faktör-2’ye ilişkin görüşlerde cinsiyet, lise türü, sınıf ve eşlik çalma ders başarısı değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

3a. Müzik ğretmeni adaylarının, piyano ile eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri nelerdir?

3b. Faktör-3’e ilişkin görüşlerde cinsiyet, lise türü, sınıf ve eşlik çalma ders başarısı değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

4a. Müzik ğretmeni adaylarının, piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

4b. Genel ölçeğe ilişkin görüşlerde cinsiyet, lise türü, sınıf ve eşlik çalma ders başarısı değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Müzik öğretmeni için piyano ile eşlik yapmak, meslek hayatında sıklıkla kullanacağı temel becerilerden biridir. Bu alanda yapılan araştırmalar, piyano eşliği ile yapılan müzik eğitiminin daha verimli olduğunu ortaya çıkarmıştır (Gülhan, 1990; Demirtaş, 2011). Dolayısıyla bu araştırma ile, geleceğin müzik öğretmenlerinin piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerini ortaya çıkartarak bir durum tespiti yapmak amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Müzik öğretmeni adaylarının, piyano ile eşlik yapmaya verdiği önem ve derslerde piyano ile eşlik yapmayı gerekli görmeleri, müzik derslerinin daha faydalı olmasına doğrudan etkilidir. Bu araştırma;

- Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşlik yapmanın önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerini belirlemek açısından,
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerinde, farklı değişkenlere göre anlamlı fark olup olmadığını belirlemek açısından,
- Piyano ile eşlik yapmanın önemi ve gerekliliğine ilişkin bir durum tespiti yaparak, bu bulguların program geliştiricilere kaynak olması açısından,
- Müzik öğretmenleri, kendilerini eşlik yapma konusunda yetersiz hissettiklerinden dolayı (Çevik ve Güven, 2011; Taş Küçükosmanoğlu, 2011; Jelen, 2013), “Eşlik Çalma”, “Piyano” ve “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” derslerini yürüten öğretim elemanlarında farkındalık yaratması açısından,
- Bu alanda yapılacak diğer çalışmalara kaynak olması açısından önemli görülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında; Balıkesir Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi,

Marmara Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesine bağlı, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören, "Eşlik Çalma" dersini tamamlayan lisans III ve lisans IV öğrencilerinin görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi. “Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik öğretmenliği programının temel taşlarından biridir. Piyano eğitimi dersi, teknik özellikler içeren alıştırma ve etütler, Türk ve dünya bestecilerinden seçme örnekler, eğitim müziği örnekleri ve piyano öğretme ve öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır” (YÖK, 1998).

“Piyano, müzik eğitimcileri tarafından, müziği çalma, dinleme ve okuma becerilerini kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma bakımından en evrensel ve en temel çalgı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, piyano eğitimi, müzik programlarının vazgeçilmez bir parçasıdır” (Dağdeviren, 2006).

Özen (1998)’e göre, piyano; müzik eğitimcisinin elinde bir eğitim (sınıf) çalgısı olarak etkili bir şekilde kullanıldığında öğrencilere müziksel davranışlar kazandırmada önemli rol oynar. Özen, bu davranışları aşağıdaki şekilde sıralamıştır.

- Temel müzik bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla; seslerin belletilmesi ve birbirleriyle olan ilişkilerinin kavratılmasında, seslerin belli kurallar çerçevesinde oluşturduğu dizi, akor, arpej, modalite, vb. müziksel kavramların öğretilmesinde, müziksel işitme, müziksel bellek ve müziksel dikkat ile müzik tasarlama–doğaçlama ve yaratma yeteneklerinin geliştirmesinde önemli bir öğretmen çalgısıdır.
- Öğrencilerin seslerini eğitmek amacıyla; ses alıştırmalarının çalışılmasında, okul şarkılarının öğretilmesinde, şarkılara eşlik yapılmasında, öğrencilerin sesine pes veya tiz gelen şarkıların başka tona/makama transpoze edilerek

seslendirilmesinde, koro çalışmaları için koro partileri ve koro partitürlerinin indirgenerek çalınmasında piyano etkili bir çalgıdır.

- Öğrencileri müzik tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirmek amacıyla; Müzik tarihinin çeşitli dönemlerine ilişkin müzik tür ve çeşitlerinden örnekler sunmada, Türkiye’de yaşayan müzik tür ve çeşitlerine ilişkin örnekler çalmada, öğrencilere öğretilen şarkıların çözümlemesinin yapılmasında piyano etkili bir eşlik, dinleti çalgısı ve eğitim aracıdır.
- Öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirme (zevk eğitimi) amacıyla; öğrencilerin istekleri ve beklentileri doğrultusunda yeri geldikçe pop, caz, blues, folk, rock, bando, mehter, dini, Türk halk, Türk sanat müziklerinin uygun örneklerini daha çekici ve etkili kılabilen bir çalgıdır.
- Öğrencilerle yapılan eğitici çalışmalarda (koro çalışmaları, etkinlikler, kutlamalar konserler vb. etkinliklerde); öğrencilerin solo, koro ve çalgı gruplarına yönelik parçalarının eşliklerini; gösteri ve dans gruplarının müziklerini, öğrencilerin sergiledikleri şiir, toplu konuşma koroları, piyes, tiyatro vb. etkinliklerin fon müziklerini çalmak gibi kaçınılmaz bir görevi yerine getirmede, piyano etkili ve vazgeçilmez bir çalgıdır.

“Çok seslilik boyutuyla ilköğretimden yükseköğretim kurumlarına kadar tüm eğitim kurumlarında sanatsal ve eğitimsel açıdan önemi kanıtlanmış olan piyano, müzik öğretmenin vazgeçilmez bir yardımcısıdır. İyi bir piyano eğitimi almış ve çalgısına hâkim bir öğretmen, bu sayede derslerinde daha etkili olacak, saygınlık kazanacaktır. Piyanosuyla şarkılara eşlik edebilen, bizzat kendisi çalarak müzik yapma gibi etkinliklerde bulunan öğretmen, dersini zevkle izlenir hale getirdiği gibi öğrencisinin beğeni düzeyini de geliştirmiş olacaktır. Bu yolla da öğrencinin sanatsal yönden gelişimini sağlayarak "Tam Birey" yetiştirme sürecini gerçekleştirmiş olacaktır” (Görsev, 2006).

“Müzik eğitimi kurumlarında verilen piyano eğitimi bireye sadece piyano çalmayı öğretmekle kalmayıp, piyanonun müzik öğretmenliği mesleği gereğince ne kadar faydalı ve uygulanabilir olabileceğini kavratması bakımından önemlidir. Çünkü bir müzik öğretmeni müzik derslerinde verilen ezgilere yaptığı eşliklerle öğrenciyi hem

güdülemiş ve dersi aktif hale getirmiş hem de öğrenciye çok sesli duyma yetisini kazandırmış olur” (Kalkanoğlu, 2007).

YÖK tarafından 2006-2007 eğitim-öğretim yılı itibariyle uygulanmaya başlanan müzik öğretmenliği lisans programı ders içeriklerinde, piyano dersinin ders içerikleri yedi dönem için ayrı ayrı belirtilmiştir. Bu içerikler şu şekildedir:

Piyano I: Piyanoda temel davranışlar (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu) hakkında bilgi ve becerilerin kazandırılması, temel piyano tekniklerinden olan legato tekniğini geliştiren çalışmaların yapılması, zıt yönde ve paralel dizi, baş parmak çalışmaları yapılması, kolların serbestliği için gerekli teknik çalışmaların yapılması, iki elin bağımsızlığını kazandırıp geliştirecek çeşitli alıştırmalar ve deşifre çalışmalarının yapılması, alıştırma, etüt, ve yapıtların çalışılmasında izlenecek yöntemlerin öğretilmesi, müziksel ifade (piano, forte), cümleme ve uygulamalı çalışmaların yapılması hedeflenmektedir.

Piyano II: Piyano temel tekniklerinden legato tekniğine ek olarak staccato tekniğinin uygulanması, parmak alıştırmaları, dizi, kadans ve deşifre çalışmaları yapılması, küçük ölçekli parçaların müzikal analiz açısından incelenmesi ve müziksel ifade ile ilgili uygulamalar yapılması, düzeye uygun etütler, sonatin çalışmaları yapılması, Barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun küçük ölçekli eserlerin seslendirilmesi hedeflenmektedir.

Piyano III: Temel piyano tekniklerinden legato ve staccato tekniklerine ek olarak portato tekniğinin uygun etüt ve eserlerle uygulanması, dizi ve kadanslarla birlikte, pedal ve arpej çalışmalarının yapılması, düzeye uygun etüt ve değişik dönemlere ait evrensel/ulusal eserlerin çalınması, sonatin formunun tanınması ve düzeye uygun sonatinlerin çalınması hedeflenmektedir.

Piyano IV: Teknik çalışmaların (dizi, kadans ve arpej) sürdürülmesi, kazanılan teknik davranışları etütlerle pekiştirilmesi, müzik dönemleri hakkında ayrıntılı bilgilendirilmesi, çalışılan parçaların dönem özelliklerinin öğrenilmesi, barok, klasik, romantik, çağdaş dönem eserlerinin çalınması, çalışılan eserlerdeki tempoların, eserlerin orijinaline yakın bir tempoda çalınabilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, metronomla çalışma disiplini kazandırılması, aksak ölçülerin tanıtılması ve küçük ölçekli ulusal parçaların çalınması hedeflenmektedir.

Piyano V: Dizi, kadans ve arpej çalışmalarının yapılması, pedal çalışmalarının yapılması, parmak, bilek ve önkol staccatolar için örnek çalışmalar yapılması, öğrenilen teknik davranışları içeren, değişik kaynaklardan etütler, barok ve klasik dönem süslemelerinin eserler üzerinde uygulanması, barok dönem polifonik yapıtlarının (prelüd, süit, envansiyon vb.) tanıtılması, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun eserlerin seslendirilmesi, okul müziği eşlikleri ve başta İstiklal Marşı olmak üzere marş eşlikleri çalışmaları yapılması hedeflenmektedir.

Piyano VI: Dizi, kadans, arpej ve çift ses çalışmaları (üçlü, altılı vb.) yapılması, değişik teknikleri içeren düzeye uygun etütlerin orijinal tempolarına yakın olarak çalınması, barok eserleri, sonat formunun tanıtımı, kolay sonatlarla çalışmalar yapılması, farklı dönemlere ait eserleri biçimsel analizlerini yaparak çalışılması ve seslendirilmesi, okul müziği eşliklerinin seslendirilmesi hedeflenmektedir.

Piyano VII: Paralel üçlü, altılı, onlu diziler ve kadanslarının çalınması, dizi, kadans ve arpej (dominant yedili vb.) çalışmaları yapılması, değişik teknikleri içeren uygun etütleri, orijinal tempolarına yakın olarak çalınması, önceki dönemde çalışılmaya başlanan sonatların, diğer bölümlerinin de çalışılarak eserin tamamlanması, çalışılan eserleri değişik edisyonlardan inceleme ve farklı yorumculardan dinlenmesi, her dönemden bir eser seçilerek oluşturulan repertuarın seslendirilmesi, okul müziği eşlikleri ve marş eşlikleri ile ilgili çalışmaların yapılması hedeflenmektedir (YÖK, 2007).

Programda görüldüğü üzere, piyano dersi içeriklerinde okul müziği ve marş eşliği çalışmalarına sıklıkla yer verilmektedir. Jelen (2013)'in yaptığı araştırmada öğretim elemanlarından toplanan veriler ışığında, ders programındaki içerik değişikliği; daha çok eşlik yapmaya ağırlık verilmeli, doğaçlama eşlik yapmaya ağırlık verilmeli ve okul şarkılarını ve marşları çalarak söylemeye ağırlık verilmeli ifadeleriyle karşılaşılmıştır. Çevik ve Güven (2011)'in, anket formu ile topladıkları verilerin analizi sonucunda, öğretmenler, müzik öğretmenliği lisans eğitimi süresince “korrepetisyon” dersi adı altında okul şarkılarına eşlik yapabilmeye yönelik çalışmalar yapıldığını ancak bu dersin süresinin uzatılması gerektiğini vurgulamışlardır. Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun piyanoda okul şarkılarına eşlik yapabilme konusunda zorluk yaşadığı ortaya konmuştur. Taş Küçükosmanoğlu (2011) ise, anket ve görüşme formu ile toplanan veriler sonucunda, piyanonun bir eşlik çalgısı olarak müzik öğretmenliğinin gerekleri bakımından büyük ölçüde önemli olduğu, eşlik dersinin bireysel işlenmesi gerektiği, diğer derslerle olan ilişkisinin daha çok desteklenmesi gerektiği önerilmiştir. Bu araştırmalara bakılarak, programda okul müziği ve marş eşliklerine sıklıkla yer verilmesine rağmen öğretmenlerin kendini eşlik konusunda yetersiz hissettiği ve programda daha çok eşlik yapmaya ağırlık verilmesi gerektiği söylenebilir.

“Piyano, müzik eğitimcileri tarafından, müziği çalma, dinleme ve okuma becerilerini kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma bakımından, en evrensel ve en temel çalgı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, piyano eğitimi, müzik programlarının vazgeçilmez bir parçasıdır” (Kasap, 2004).

Piyano çalgısı, birçok ders içeriğine etki eder. Armoni-kontrpuan-eşlik, koro, müziksel işitme okuma yazma, bireysel ses eğitimi bunlardan bazılarıdır. “Müzik öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim programı incelendiğinde, Piyano ve Armoni-Kontrpuan-Eşlik derslerinin önemi çok daha açık ve net olarak görülecektir. Dolayısıyla piyano öğretimi, müzik eğitimi sürecinde; kendi alan özelliğinin yanı sıra, diğer alan derslerinde ve özellikle de yaratıcılığa dönük boyutuyla Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinde destekleyici ve tamamlayıcı işlevini mutlaka yerine getirmelidir” (Tunç ve Albuz, 2010).

“Müzik öğretmeni yetiştirme programlarında piyanonun temel çalgı olması görüşü, müzik öğretmenlerinin etkili bir şekilde eşlik yapma becerisi kazanması önemi ve gerekliliği nedeniyle savunulmaktadır. Dolayısıyla eşlik yapabilme, piyanoyu iyi derecede çalabilmenin ötesinde piyano, armoni-kontrpuan-eşlik ve müzik kuramları gibi derslerden kazanılan donanımla harmanlanmasıyla müzik öğretmenliği açısından daha fonksiyonel bir nitelik kazanmıştır” (Sönmezöz, 2006). Tunç ise piyano dersi ile armoni-kontrpuan-eşlik dersinin ilişkisini şu şekilde açıklamaktadır;

“Bir müzik eğitimcisinin her zaman kullanması gereken temel müzik enstrümanı ise hiç kuskusuz ki çok sesli müziğin bel kemiği sayılan piyanodur. Müzik öğretmenliği ABD öğretim programı incelendiğinde de bu durum açık ve net olarak görülecektir. Dolayısıyla piyano kendi alan özelliği yanı sıra diğer alan derslerinde de destekleyici ve tamamlayıcı rolünü mutlaka yerine getirmelidir. İşte bu alanlardan birisi de Armoni-Kontrpuan ve Eşlik dersidir. Çünkü piyano, yapısı itibarıyla bu derste kullanılacak yegâne enstrümanlardan birisidir. Armoni-Kontrpuan ve Eşlik dersindeki başarı göstergeleri incelenirse piyanonun kullanılabilirlik düzeyi, öğrencinin başarısına da direkt olarak etki etmektedir. Kısacası bu iki unsur birbiriyle hangi düzeyde uyumlu ise; mesleki müzik eğitimine yönelik bireyin yaratıcılık olgusu da o denli gelişme imkanına sahip olacaktır” (Tunç, 2009).

Çevik, Taviloğlu ve Canbey (2010) çalışmalarında, öğrencilerin armoni-kontrpuan-eşlik ve piyano dersi akademik başarı puanları arasında korelasyon katsayısını .70 olarak tespit etmişlerdir. Çalışmaya göre, öğrencilerin iki derse ilişkin not başarıları arasında güçlü bir pozitif ilişki ve doğru orantı bulunmaktadır. Öğrencilerin piyano dersindeki başarı durumları armoni-kontrpuan-eşlik dersini etkilemekte, armoni-kontrpuan-eşlik dersindeki başarı durumları da piyano dersindeki başarılarını etkilemektedir.

Piyanoya göre, taşınabilirliği ve maddi olarak temin edilebilirliği açısından elektronik org da ilköğretim ve ortaöğretimde görev yapan müzik öğretmenleri tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Elektronik Org Eğitimi dersi, ikinci sınıfın ikinci döneminde okutulan bir derstir. Bu dersin içeriği; Elektronik org hakkında genel bilgiler, majör, minör, jazz, blues vb. dizi ve akor ilişkilerine yönelik

bilgiler, okul şarkılarına eşlik etme bilgi ve becerilerini kapsamaktadır (YÖK, 2007). Bayraktar, elektronik org çalgısının özelliklerini şu şekilde belirtmektedir:

“Müzik teknolojisinin geliştirdiği klavyeli çalgıların olanakları çok yüksektir. Değişik ses rengi olanaklarının çok olması, ritim çalgılarını bünyesinde bulundurması, kolay ve zengin eşlik yapabilme olanaklarını kendinde bulundurması gibi. Müzik öğretmenleri bu olanakları kullanarak öğrencilerin ilgisini çekeabilmekte, değişik özellikleri kullanarak dersi monotonluktan kurtarabilmektedir. Örneğin bir ezgiyi önce flüt sesi rengiyle, sonra org sonra elektro piyano vb. seslerle öğrenciye sunabilir. Aynı parçayı önce bir eşlikle sonra değişik bir otomatik eşlikle renklendirebilir. İsterse buna ritim ekleyebilir. İsterse yalnızca bir piyano veya klavsen sesiyle eşlik yapabilir, çalabilir. Ya da önceden kayıt ettiği parçayı sınıfla dinletebilir. Gelişen müzik teknolojisi çok renkli bir müzik dersi için çok zengin olanaklar sunmaktadır” (Bayraktar, 1989).

Piyano dersi “Elektronik Org Eğitimi” dersi için öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine büyük oranda katkı sağlamaktadır. İkisinin de tuşlu çalgı olmasından ve klavye benzerliğinden dolayı elektronik org ve piyano çalgıları, temel davranışlar ve çalma teknikleri açısından birbirini desteklemektedir. Piyano dersinde çalgının temel davranışlarını ve çalım tekniklerini kavramış, sağ ve sol el koordinasyonunu sağlamış olan öğrenciler, elektronik org dersi için de donanımlı hale gelmektedir.

2.1.2. Eşlik sanatı ve piyanonun eşlik çalgısı olarak kullanımı. “Antik çağlarda Yahudiler ve Yunanların müziğe ve eşliğe önem verdiği bilinmektedir. Yahudilerin eşlik için “zither” ve “psaltery” isimli telli, “flüt”, “trompet”, “kornet” ve “shofar” denilen nefesli, “cymbel” ve “timbrel” isimli vurmali çalgıları kullandıkları bilinmektedir” (Kutluk, 1996).

“Yunanlıların müziğinde ise şiir ve insan sesi önem kazandığından, eşlikte ileri gitmiş durumdaydılar. Eşlik yapılan nefesli çalgılar; “kithara”, “lyra” ve “trigonon”, vurmali ise; “cymbal” ve “tympanum” denilen büyük davullardır. Bunların dışında M.Ö. 2. yy.’da Ktesibios tarafından yapılan ilk hidrolik org da sayılabilir” (Dicle, 1994).

“Orta çağın başlarında ve Hristiyanlığın ilk zamanlarında ön planda olan dinsel müziği ve gittikçe gelişerek "Gregorian Şarkıları" na dönüşmüştü (M.S. 7. yy.). Bu şarkılar eşiksiz söylenirdi” (Dicle, 1994). “"Gregorian Koralleri" de denilen bu müzik tek sesliydi, armoni düşüncesi henüz yoktu ve bu tek ses çizgisinden, "homofoni" deyimini ortaya çıktı” (Pamir, 1988).

“11. ve 15. yüzyıllar arası, bir bakıma Traubadours’ların, yani gezginci şarkıcıların dünyası oldu. Bunlar, şarkılarına kemanın atası sayılabilecek bir çalgı ile eşlik ediyorlardı. 12. yüzyılda, birisi bir ses yukarıya çıkarken öteki aşağıya doğru gitmeye başlayan, ya da birinci ses söylerken ikincisi birkaç ölçü geç giren ezgilerle, gerçek çokseslilik, yani "polifoni" doğdu. Eşliklerde hafif, zarif akorlar kullanılmaya başlandı ve 17. yüzyılın gerçek klasik batı müziğinin tohumları bu dönemde atılmış oldu” (Pamir, 1988).

“16. yüzyılda gelişmemiş ülkelerde polifoni, muazzam bir büyüme göstermiştir. Kontrpuan tekniğinin mükemmelliği ve ölçülü nota sisteminin gelişmesi bestenin tüm seslerinin önemini arttırmıştır. 16. yüzyıl Avrupa müziğinde solo şarkılar lavta eşliğinde söylenmiş, eşlik hem akorlu, hem de kontrpuantal olmuştur” (Adler, 1976).

“17. yüzyıl başlarında yeni klavyeli çalgıların yapım süreci başlamış, telli çalgılar da çağdaş şekillerine geçme yoluna girmişlerdir. Klavikord, spinet, klavsen ve virginaller her tür karmaşık eşlikte kullanılmış ve o dönemin bestecilerinin ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmuşlardır. Böylece tekniksel gelişmeler daha iyi virtüözlüğe yol açmıştır. Eski kilise biçimleri majör ve minör tonaliteler tarafından yavaş yavaş kaybolmuş, polifoniyle aşırı bezenmiş halk armoniyi tanımaya başlamıştır” (Adler, 1976).

“Bu dönem polifonide bütün sesler eşit olarak önemli iken, zamanla melodi liderliği üstlenmiş ve bas, müziğin iskelet – kemik yapısı olmuştur. Bu durum, bütün barok döneme hâkim olacak olan sürekli basın (basso continuo) gelişmesine neden olmuştur. Akorların ve aralıkların melodinin eşliğiyle çalındığını belirten bas notaların altına yazılmış bir numaralar sistemi olan sürekli bas, melodiyi taklit eden orta sesler doğaçlaması olan bir virtüöz tekniğine yol açmıştır. Böylece, bir besteyi renklendiren ama her zaman bütün iç seslerin melodiye bağlı kalmasını sağlayan bir yapı ortaya çıkmıştır” (Adler, 1976).

“Sürekli basın icadıyla doğaçlamayı iyi yapabilen klavye müzisyenlerine ve lavtacılara olan ihtiyaç artmıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda profesyonel eşlikçi ortaya çıkmıştır. Maestro al cembalo denen profesyonel eşlikçi, müzik geçmişi sağlam olan, sadece yatay ve dikey kontrpuanların karışıklığını bilmekle kalmayıp aynı zamanda diğer bütün çalanları grupta bir arada tutmayı görev edinmiştir” (Adler, 1976).

“Sürekli bas, asıl ezginin ara seslerde improvize edilmesine dayanıyor, bu da eşlikçinin çok iyi teori bilmesini gerektiriyordu” (Dicle, 1994). “1600 ile 1750 yılları arasındaki yapıtların yazıldığı bu tarzda, örneğin keman-piyano sonatında, keman partisi altına yalnız rakamlı bas partisi yazılıyor ve piyanist, çembalist ya da klavsenist, rakamlı basın gerektirdiği biçimde, uygulamaları, bas partisiyle birlikte çalışıyordu. Mannheim okulu bestecileri ve Haydn rakamlı bas yöntemini bıraktılar ve her partiyi ayrıca yazdılar ve sonra da rakamlı bas yöntemi kalktı. Rakamlı basa, "Basso Continuo" (İt), "Basse Chiffree" (Fr), ya da "Generalbass" (Alm) da denmektedir” (Zuckmayer, Cangal ve Atalay, 1976).

“18. yüzyılda, Bach ve Handel zamanlarında, eşlik öncelikli önem konusu olmuştur. Bugüne göre şartların çok daha farklı olduğu o dönemde, standart parmak tekniği çok yorucu olmamakla birlikte; kullanıldığında rubato, adeta temponun imkânsız olan istençsiz esnekliği olmuş ve herhangi bir müzikal yorumdan çıkarılması önerilmemiştir. Modern piyano gibi olmayan o günlerin tuşlu çalgıları, duygusal ve değişken etkilerin ortaya çıkmasına iyi uyarlanmamış olmakla birlikte, bunlara da yoğun derecede gerek duyulmamıştır. Fakat buna rağmen o dönemin sanatında, eşlikleri çalmanın daha az esnek bir yöntemine ihtiyaç duyulmuştur. Günümüze göre eşlikçinin çok daha fazla zorlukla baş etmesi gerekmiştir” (Lindo, 1916).

“Klasik dönem, eşlik sanatı bakımından bu sanatın günümüzdeki boyutlarına gelmesinde hazırlayıcı bir işleve sahiptir. Bu dönemde eşlikli müzik, barok dönemindeki önemini yitirmiş, eşlikler basit akor çalma ve "Alberti Bas" figürlerine dönüşmüştü. Bu türlü yazım şekli, Haydn ve Mozart'ın eserlerinde de görülmektedir” (Pamir, 1989).

“18. yüzyılın sonları zorunlu eşlik tarzının en etkili olduğu dönem olmuştur. Bu tarz 19. yüzyılda romantik bestecilerin hem solo hem de çok partili yapıtlarında sürmüştür. Bunlarda eşlik daha inceden inceye işlenmiş ve anlatımca daha

zenginleşmiştir. Piyanonun anlatım olanakları Schubert'in şarkı (Lied) sözlerindeki betimsel ve psikolojik yanların eşliklerine yansımaya yol açmıştır" (AnaBritannica, 2004).

Romantik dönemdeki piyanonun gelişimi, eşlik sanatını da etkilemiştir. Bos (1949)'a göre, "piyanonun sağ pedalına basıp susturucuların tellerden kalkmasıyla ortaya çıkan doğuşkanlarla elde edilen sesin "renği" 19. Yüzyıl romantik okulunun piyanist ve bestecileri arasında popüler olmuştu. Zenginleştirilmiş olan bu tonal araç romantik dönem dâhil diğer müzikal icralarda da piyanistler arasında yaygın oldu. Bu gelişigüzel sürecin yararlarına ve zararlarına odaklanmanın ne yeri ne de zamanıydı, buna rağmen eşlikte pedal ile zenginleştirilmiş tonun kullanımı tasarruf açısından çok gerekliydi".

"Piyoano eşliğinin bir sanat haline gelmesi 19. yüzyıl Alman lied'leri ve Fransız melodie'lerinin yardımıyla olmuştur. Eşlik eden sanatçının şiirsel ve müziksel kavrayış özellikleri bulunmalı ve tıpkı bir oda müziğindeki yorumcu gibi toplulukla birlikte çalması gerekmiştir. 20. yüzyıla geldiğimizde, eşlik sanatı hem gelişen teknoloji hem de iyi yetişmiş bazı piyanistler sayesinde oldukça gelişmiştir. Solocuya gösterdikleri duyarlılık ve bestecinin amaçlarını yorumlayabilme yetenekleriyle Gerald Moore ve Coenraad Valentyn Bos gibi piyanistler bu yüzyılda yetişmiştir" (Sadie & Grove 2001). Eşlik çalgılarının ortaya çıkışı, gelişimi ve piyanonun eşlik çalgısı olarak yerini alması bu şekildedir.

Piyanonun eşlik çalgısı olarak, müzik eğitimindeki yerini ifade eden çeşitli görüşler ise çalışmalarda şu şekildedir:

- Kardeş (2013), müzik eğitiminde iyi bir eşikleme için gerekli olan koşulları şu cümleleriyle ifade etmektedir "Müzik eğitiminde eşlik kavramının yeri oldukça önemlidir. İyi bir eşikleme için teorik derslerin yanında, bunun uygulamaya geçirileceği piyoano dersleri ayrıca bir önem taşımaktadır. Doğru bir armoni bilgisi ve doğru eşikleme yöntemleri ile asgari düzeyde piyoano çalma becerisine sahip bir öğrenci, kolaylıkla okul şarkılarına eşlik yapabilmektedir. Belli bir düzeyde piyoano çalma becerisi kazanılmadan eşlik yapılamayacağından dolayı, eşlik yapabilme becerisine doğrudan etkisi olan ders piyoano dersidir. Bu yönüyle piyoano eğitimi, eşlik yapmanın temel yapıtaşlarından birisi olarak görülmektedir".

- “Piyano, müzik öğretmenininde dersinde bir eşlik çalgısı olarak rahatlıkla kullanabileceği çoksesli bir çalgıdır, dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının eğitiminde, piyano dersi oldukça önemli bir yere sahiptir” (Aydiner Uygun, 2012).
- “Güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında verilen piyano dersinin, müzik öğretmenliği mesleğindeki kullanımı göz önüne alınarak verilmesi gerekmektedir. Çünkü öğretmenlikte görüldüğü gibi asıl önemli olan piyanoda eşlik yapmaktır. Elbette öğretmen yeri geldiğinde öğrencilere eserler çalacaktır ancak sadece eser çalan, eşlik yapamayan öğretmenin öğrencinin gelişimine ne kadar katkıda bulunacağını düşünmek gerekir” (Süalp, 2002).
- “Piyano, müzik öğretmeni adaylarının hem alandaki eğitimlerine destek olması açısından, hem de meslek hayatlarında öğrencilerine rahatlıkla eşlik edebilecekleri bir çalgı olma özelliğini taşıdığından, müzik eğitiminde çok önemli bir yere sahiptir” (Gün ve Yıldız, 2014).
- “Piyanonun, armonik yapılarıdaki eser analizini kolaylaştırıcı ve somutlaştırıcı tuşe özelliği, çok geniş ses sahası ve mükemmel bir eşlik çalgısı olması, müzik öğretmenininde vazgeçilmezi olmasını sağlamaktadır” (Durak, 2007).
- Petenkaya (2006)’ya göre “Piyano, müzik eğitimininde pek çok alanında ve aşamasında kullanılan ve kullanılması gereken zorunlu bir çalgıdır. Piyano, solo bir çalgı olmasının yanında en çok tercih edilen eşlik çalgısıdır”.
- “Piyano, hem çalgı eğitimininde önemli bir alanını oluşturmakta hem de okul müzik eğitiminde araç olarak kullanılmaya en elverişli çalgılardan birisi olarak nitelendirilmektedir” (Bulut, 2004).

Piyanonun eşlik çalgısı olarak, çalgı ve ses eğitimindeki önemini ifade edildiği çeşitli görüşler ise çalışmalarda şu şekildedir:

- “Eserin bir eşlikçi ile birlikte çalışılması öğrenciyi her zaman kendisini kontrol etmesini ve öğrencinin piyanoyu dinlemesini sağlayacaktır” (Coşkun, 2007).
- “Çalgı çalmaya yeni başlayan bir öğrenciyi ilk yay alıştırılmalarından başlayarak bir eşlikçiyle çalıştırmak, öğrencinin en başta belli bir tempo içinde çalmasını sağlayacaktır” (Coşkun, 2007).
- “Piyanoyla yapılan eşlikli çalışmalar öğrencinin icra ettiği en küçük eseri ya da etüdü bile ton içinde kalarak çalmasını, yapılan eşliği dinleyerek çalacağından

dolayı entonasyon problemini en aza indirerek çalmasını sağlayacaktır” (Coşkuner, 2007).

- “Piyano ile yapılan eşlikler, öğrencilerin aynı ton ve tempo içinde kalmalarını ve çokseslilik duygusunu kazanmasında önemli rol oynamaktadır” (Zuckmayer, Cangal ve Atalay, 1976).
- “Şarkı öğretilirken yapılacak piyano eşliği hem temiz bir ünisonu, hem tempoyu, hem nüansı, hem de şarkıda verilmek istenen duyguyu, düşünceyi ve işlenen temayı pekiştirecektir” (Dağdeviren, 2006).
- “Eşlikli çalışmaların öğrenciye kazandıracığı önemli değerlerden birisi de müzikalitedir. Müzikal dinamiklerin ortaya çıkması piyano yardımı ile daha belirgin ve etkileyici olmaktadır. Birlikte müzik yaparken yanımızdaki çalgıları dinler ve asıl temayı, düşünceyi belirginleştirecek şekilde nüans yaratırız” (Coşkuner, 2007).
- “Piyano eşlikli icra çalışmaları öğrenciye; birlikte çalabilme-söyleyebilme becerisini geliştirme, eserin stilini ve formunu kavrama algısını geliştirme, eserle ilgili tarihsel bilgi edinme davranışını geliştirme, müzikal uyum yeteneğini geliştirme, müzikal ve artistik becerilerini pekiştirme ve entonasyon probleminin çözümüne yardımcı olma yönlerinden fayda sağlamaktadır” (Yurga ve Kaya, 2009).
- “Eşlikli icra çalışmalarından yoksun yetişen bir öğrenci, kendisine eşlik eden çalgının ya da eşlik partisinin beraberinde getirdiği çokseslilik duygusundan mahrum ve eşlikli icra çalışmasının sağladığı katkılardan uzak yetişmektedir” (Coşkuner, 2007).

2.1.3. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda eşlik eğitimi. “Eşlik Çalma” dersi; 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan programda 3. yılın güz yarıyılında, haftada iki saat toplu işlenen bir ders olarak yer almaktadır. Eşlik dersinin amacı, YÖK (2007) tarafından “Okul müziği eşliklerini ve temel oda müziği repertuarını tanıma ve çalma.” şeklinde belirtilmiştir.

Dağdeviren (2006)’e göre, “dersin bir dönem verilmesi ve süresinin iki ders saat olması müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin bu konu üzerinde hâkimiyetlerini ve yetkinliklerini sınırlamaktadır. Bu ders saati içerisinde hazır eşliklerin çalınması,

bu eşliklerin analizi, akor yapılanmaları, eşlik modelleri, armonik yaklaşımların vurgulanması gerekmektedir. Bu süreci bu ders saatine sığdırmak pek olanaklı görülmemektedir. Dolayısıyla birçok araştırma ve tezde ortaya çıkan sonuç müzik öğretmenlerinin eşlik yapma problemi olduğudur”.

Bağcı araştırmasında, eşlik çalma dersinde karşılaşılan sorunları şu şekilde sıralamıştır:

- Bestecilerimizin eşliksiz şarkılar yazdığı ve öğretmenlerin, öğrencileri doyuracak eşlikli zengin ve kolay çalınabilecek bir repertuara ihtiyaç duyduğu,
- Piyano, gitar gibi eşlik çalgıları olarak kullanılacak çalgı dersleri, armoni-kontrpuan, besteleme ve eşlik gibi dersler arasındaki ilişkilerin eğitim-öğretim ve ders programlarında daha iyi yansıtılması gerektiği,
- Eşlik derslerinin, dersin hedef konumunda olan, müzik öğretmenlerine gerekli eşlik davranışlarını kazandırmakta yetersiz görüldüğü,
- Eşlik dersi sürelerinin programlarda yetersiz kaldığı,
- Eşlik derslerinde doğaçlama eşlik çalma etkinliğinin de yer alması gerektiği, ancak içerikte böyle bir uygulamanın olmadığı,
- Teorik bir ders olarak görülen ve toplu olarak görülen eşlik dersinin bireysel dersler arasında yer alması gerektiğidir (Bağcı, 2009).

Kutluk (1996)'un araştırmasında, yazılı olarak görüşleri alınan öğretim elemanları, bölümlerdeki piyano ders ve çalışma saatlerinin okul şarkılarına pratik eşlik yapabilmede yeterli olmadığı, ayrıca bazı öğretim elemanları ise bu konunun yalnızca piyano dersleri ve çalışma saatleriyle ilgili olmadığı, aynı zamanda armoni bilgisine, öğrencinin genel yetenek, ilgi ve isteğine önemli ölçüde bağlı olduğunu da belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarından alınan cevaplardan çıkarılan ortak sonuca göre, öğrencilerin armoni bilgileri, piyano çalmadaki teknik becerileri, deşifre yapabilme becerileri, okul şarkılarına pratik eşlik yapabilmede önemli etkenlerdir.

Özgün (1997)'ün çalışmasında; “öğrencilerin piyano dersinde kendilerinden istenen programı büyük ölçüde başardıkları, sınavda aldıkları notlarla kanıtlanmakta, fakat müzik öğretmenlerinin okul şarkılarını öğretirken eşlik yapamadıkları ve bu konuda eksik kaldıklarını ancak uygulama safhasında fark ettikleri gözlenmektedir” (akt. Bilgin, 1998).

Müzik öğretmenliği uygulaması yapmakta olan öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmaya göre Şentürk (1994), müzik öğretmen adayları ilk öğretmenlik deneyimlerinden sonra ana çalgılarını etkili olarak kullanamadıklarını ve aynı zamanda “piyanoda eşlik” derslerinin öğretmenliğe dönük olmadığını belirtmişlerdir. Bu öğrenciler, piyanoda eşlik derslerinde daha çok okul şarkılarına eşlik edilmesine ağırlık verilmesini ve aynı zamanda bu konunun çok seslendirme derslerinde de ele alınmasını önermiştir.

Bulut (2004) tarafından, Ankara ili ve ilçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi, özel ilköğretim ve liselerde görev yapan müzik öğretmenleri üzerinde yapılan bir araştırma sonucuna göre piyano müzik sınıflarında daha çok şarkı öğretimi ve kulak eğitimi esnasında kullanılmaktadır. Ancak, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu almış oldukları piyano eğitimi ile müzik öğretmenliğinde piyano kullanımları arasında bir ilişki olmadığını, bunun yanı sıra müzik öğretmenliği programlarında eşlikli okul şarkılarının çalınmasına daha çok yer verilmesi gerektiğine inandıklarını da belirtmişlerdir. Sonuç olarak, bu araştırma ile müzik öğretmenlerinin piyanoyu kullanabilmeye yönelik gerekli ve yeterli donanıma sahip olmadan mezun oldukları ve piyano eğitiminin müzik öğretmenliği açısından amacına ulaşamadığı saptanmıştır.

Öztürk (2001), “ilköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarının belirlenmesine yönelik uygulanan anket sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin % 67.5'i 8 dönem, % 20'si 6 dönem, % 12.5'i ise 4 dönem piyano eğitimi aldığını ancak araştırma sonuçlarına göre büyük bölümünün; çalgılarını şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede kullanamadıklarını, çalgısından gerektiği kadar faydalanamadığını, genellikle dersi anlatırken ana çalgısını değil, yardımcı çalgısını veya org kullandığını, mezun oldukları okullarda almış oldukları eşlik ağırlıklı derslerin yetersiz olduğunu belirtmektedir. Bu doğrultuda Öztürk, şu önerilerde bulunmuştur;

- Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde verilmekte olan besteleme ve eşlik derslerinin içeriği müzik öğretmenlerinin mesleklerinde kullanabilecekleri şekilde olmalıdır.

- Üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinde müzik dersleri ve çalgı öğretim programı sorunlarının yetkili kişiler tarafından tekrar incelenmesi, gerekli ve yararlı görülmektedir”.

Kutluk (1996), okul şarkılarına pratik eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi konusunda, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi anabilim dalında yapmakta oldukları “Piyanoda Eşlik” derslerindeki gözlemleri sonucunda öğrencilerin yetersiz olduğu temel konuları şu şekilde belirtmiştir:

- Parçanın armonik analizinin doğru yapılmaması,
- Parçanın yapısına uygun eşlik figürünün seçilememesi,
- Piyano çalma tekniğindeki mekanik yetersizlik.

2.1.4. İlköğretimde müzik eğitimi ve eşlik çalgılarının derslerde kullanımı. “Müzik eğitime önem veren bir toplumun, müziği, müzik zevki ve müzik yapısı kendiliğinden farklılıklar göstermeye başlar. Bu toplumu oluşturan bireylerin, dinlediği müzikler daha kaliteli olacaktır ve değişik türlerden geniş bir yelpaze sergileyecektir. Müzik eğitimi, bir bireyin, olaylar karşısında, farklı bir bakış, farklı bir duruş göstermesini sağlar. Müzik, daha sağlıklı düşünme gücü kazandırır ki iyi eğitilmiş bir toplum, kaliteli müzik dinler, kaliteli müzik üretir; bu ise kişilerin gelişimlerinde önemli bir rol oynar. Ancak eğitilmiş bir toplum bu durumun farkındadır. Müziğin daima iyiyi, güzeli, hoşgörüyü, eğitimi ve saygıyı geliştirmeye doğru giden itici bir gücü vardır. Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışında oluşan değişimler toplumu, toplumdaki değişimler bireyi etkiler; birey ile doğal, toplumsal ve kültürel çevresi, o arada sanatsal ve müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha düzenli daha sağlıklı, daha etkili ve verimli olması beklenir” (Uçan, 2005).

“Müzik eğitimi, temelde, genel, özengen (amatör), mesleki (profesyonel) olmak üzere, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenmiştir. Genel Müzik Eğitimi: İş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı, dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Bu nedenle genel müzik eğitimi herkes için zorunludur veya zorunlu olmak durumundadır. Okul öncesi ve ilköğretim

evrelerindeki genel müzik eğitiminde bireye asgari-ortak temel müzik kültürü kazandırılırken, çeşitli müziksel araç ve gereçlerle tanışma, çalışma ve kendini müziğin belli başlı davranış boyutlarında deneme olanağı verilir. Önceleri devinışsel ve duyuşsal ağırlıklı olan bu süreç içinde yavaş yavaş bireyin yapısına ve eğilimine en uygun müziksel araç-gereç ve alan belirlenir. Birey, bu belirlemeye dayalı olarak yetiştirilir. Bu durum ortaöğretim ve üniversitelerde geliştirilerek devam ettirilmeye çalışılır. Günümüz genel müzik eğitiminde daha çok müziği bilgili, bilinçli, görgülü ve duyarlı bir anlayış ve yaklaşımla haz duyup zevk alarak kullanan ya da tüketen kitleler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır” (Uçan, 1994).

İlköğretim ve ortaöğretim düzeyinde verilen müzik eğitimi genel müzik eğitimi kapsamındadır. Bilgin (1998)’e göre, “genel müzik eğitimi her düzeyde herkes için zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan genel kültürün ayrılmaz öğelerinden biridir. Okul öncesi ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitiminde, ortak temel müzik kültürü kazandırılırken, çeşitli müziksel araç ve gereçlerle yüz yüze gelme, çalışması ve kendini müziğin belli başlı davranış boyutlarında deneme fırsatı ve olanağı da verilir”.

Yönetken, “Türkiye’deki Müzik Eğitiminin Önemi” başlıklı yazısında okul müzik eğitiminin önemini vurgulayarak sistemli bir okul müzik eğitimine her ulustan daha fazla muhtaç olduğumuzu ve yeni nesle müzik eğitiminin ancak okullarda verilebileceğini de belirtmiştir. "Çocuklarımızı, gençlerimizi müziğe, müzik etkinliklerine yöneltmekten çekinmeyelim müziği seven çocuk insanı ve insanları sever, toplumu sever, yaşamı sever, eşsiz bir ruh kudreti ve zenginliği kazanır. Müzik bir güzellik ve eğitim aracıdır” (Yönetken, 1996).

“Müzik bir sanat, bilim ve dildir. Bu dili, çocukluktan itibaren öğrenmeye başlayanlar ileri yaşlarda öğrenmeye başlayanlardan daha çabuk öğrenir ve başarılı olurlar. Özellikle de ilköğretim yıllarında verilen genel müzik eğitimi, müzik eğitiminin temelini oluşturur. İlköğretimdeki müzik eğitiminin yeterli olmaması halinde çocuğun müzik eğitimi açısından gelişmeye en uygun en verimli çağları kaybedilecek ve ilköğretimden sonraki okul yıllarında verilecek olan müzik eğitiminde ise istenilen başarı düzeyinin yakalanması güçleşecektir. Bu nedenlerden dolayı çocukluğun dokuz ile on ikinci yaşlar arasını içine alan dönemin, müzik davranış bilimcileri ve eğitimcilerince, müziksel güçlerin biçimlendirilmesi açısından

çok önemli bir dönem olarak görülmektedir. Böylece bu aşamadaki müzik eğitimi özel bir önem kazanır” (Uçan 1994).

İlköğretim okulları öğretim programında müzik dersi 1. sınıftan 8. sınıfa kadar haftada 1 saat olmak üzere ders programlarında yer almaktadır. İlk 4 yıl sınıf öğretmenleri tarafından okutulan müzik dersi, 5. sınıftan itibaren müzik öğretmeni tarafından okutulmaktadır.

“Müzik ders içeriği, Millî Eğitim Bakanlığı'nın müfredatı doğrultusunda yapılmaktadır. Derslerde kazandırılmak istenen davranışlardan bazıları şunlardır: Temel müzik bilgilerine sahip olabilme, sesleri temel özellikleriyle tanıyabilme, sesler arasındaki temel ilişkileri kavrayabilme, müziği oluşturan temel öğeleri kavrayabilme, müzik yapma ve dinleme araçlarını tanıyabilme, müzik topluluklarını tanıyabilme. İlköğretim okullarındaki müzik derslerinde şarkı söyleme, çalgı çalma (blokflüt, armonika, Orff çalgıları...) ve teorik bilgiler öğretilir. Günümüzde, ilköğretim okullarında verilmekte olan çalgı eğitimi, okulların olanakları doğrultusunda yönlenebilmektedir” (Demirtaş, 2011).

“Eğitim sisteminin öğeleri içerisinde en temel ve en önemli olan öğe öğretmendir” (Karagözoğlu, 1986; Kavcar, 1980; Kaya, 1984; Ilıkan, 2007; Özden, 1999; Küçükahmet, 1993). “Bir eğitim sisteminin başarısı, sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin ve diğer eğitim personelinin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir eğitim modeli, o modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretememektedir” (Kavcar, 1987). “Hangi düzeyde olursa olsun, verilen eğitimin niteliğini öğretmenin niteliğinden ayrı düşünmek olanaksız görülmektedir. Çünkü eğitimin niteliğinin temel belirleyicisi öğretmen ve öğretmenin niteliğidir” (Ataunal, 2003).

Müzik öğretmenleri de eğitim kurumlarında verilen müzik eğitiminin niteliğinde doğrudan etkilidir. Müzik eğitiminde müzik öğretmenlerinin amacı, öğrencilere müziği sevdirmek, kendi müzik kültürlerini tanımalarını ve sanatsal değeri olan müzik eserlerini seçebilmelerini sağlayacak müzik kültürünü geliştirmek olmalıdır.

Müzik eğitiminde, müzik öğretmeni için şarkı söyleme etkinliği önemli yer tutmaktadır. Şarkı söyleme etkinliğinde, çok sesli müziği benimsetmek, dersi zevkli hale getirmek, şarkıyı doğru ton ve doğru tempoda söyleme bakımından piyanoyla eşlik yapmak, şarkıyı söyleyen öğrencinin aktif katılımını sağlayacağı düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde öğrencilerin seslerini doğru bir biçimde kullanabilmelerini sağlamak önemli bir amaçtır. Bu amaçla, her çocuğun kendi düzeyine uygun şarkıları, doğru konuşma koşulları içinde, doğru ses ve tartımlarla söyleyebilmesini sağlamak üzere "toplu ses eğitimi" uygulanır. Toplu ses eğitimi uygulamaları, sınıfta, bir bütünlük içerisinde;

- Nefes çalışmaları,
- Vücut yumuşaklığına ve rahatlığına ilişkin çalışmalar,
- Dil-konuşma alıştırmaları,
- Ses alıştırmaları,
- Şarkı öğretimi olarak yapılır

Çocuk küme içinde şarkı söylerken sesini kullanmayı, denetlemeyi kavrar, sesinin arkadaşlarından çok ya da az çıkmamasına özen gösterir. Tartımsal açıdan çabuk ya da ağır söylemeyi, arkadaşlarına uymayı öğrenir. Böylece birlikte iş yapmanın, toplulukla uyum içinde olmayı gerektirdiğini kavrar.

Sözlü müzik parçalarının (tekerlemeler, saymacalar, çocuk şarkıları, türküler vb.) çocuğun dil gelişiminde büyük etkisi vardır. Çocuk bu parçaları söylerken, sözleri doğru ve anlaşılır biçimde söylemeye özendirilirse, her sözcüğün tartımını ve vurgusunu doğru biçimde öğrenir, dil çevikliği (çabuk ve doğru konuşma) kazanır, akıcı bir konuşma becerisi elde eder (Kutluk, 1996).

“Sözleri ve ezgisiyle çocuklar için yazılmış olan şarkılara "çocuk şarkıları" denir. Ülkemizde eğitim müziği alanında kullanılan çocuk şarkıları, başlıca dört kümede düşünülebilir:

- Aktarma Şarkılar,
- Öykünme Şarkılar,
- Anonim Şarkılar (Tekerlemeler-Saymacalar-Ninniler-Halk Türküleri),
- Türk Okul Şarkıları” (Sun ve Seyrek, 1993).

“Çocuk, müzik derslerinde, toplu olarak temiz şarkı söylemeyi, sesini kullanmayı ve bazı önemli ayrıntılara da dikkat etmeyi öğrenir. Bunlar: ritimsel açıdan hızlı ya da yavaş şarkı söyleme, arkadaşlarıyla uyum içinde şarkı söyleme, sesinin nüansını kontrol etme, sesini arkadaşlarından çok ya da az çıkmasını kontrol etme, doğru yerlerde doğru olarak nefes alma-tutma-verme vb. gibi önemli ayrıntılardır. Böylece çocuk, toplum içinde daha uyumlu olur, birlikte iş yapmayı öğrenir ve iş yapmanın gerektirdiği disiplini kazanarak, şarkı söylemenin tadına varır” (Sun ve Seyrek, 1998, akt. Aydın, 2007).

“Şarkı söylemek çocuklar için keyif verici, ilgi çekici ve derse karşı iyi bir tutum sergilemelerini sağlayan önemli bir araçtır. Şarkı söylemede dikkat edilmesi gereken önemli noktalar vardır. Kocabaş’a göre bu noktalar şunlardır: Toplu ses eğitiminde birlikte ve güzel şarkı söyleyebilmek için şarkı söyleyenler arasında ses birliği, ritim birliği, söz birliği, nüans birliği, hareket birliğinin sağlanması gerekir. Toplu ses

eğitiminin amacına ulaşması için bu beş önemli unsurda sınıfça birlik ve bütünlüğün sağlayacak alıştırmaların yaptırılması gerekir” (Kocabaş, 2007).

Sun (2001) ise bu konuda, toplu şarkı söyleme ile ilgili kriterleri şu şekilde belirtmiştir. “Birlikte ve güzel şarkı söyleme, birlikte şarkı söyleyenler arasında ses birliği, tartım birliği, söyleyiş birliği, nüans birliği sağlanmasını zorunlu kılar. Bu nedenle, toplu ses eğitiminin başlıca bu dört konuda birlik sağlamaya yönelik alıştırmalardan oluşması gerekir”. İlköğretim kurumlarında şarkı söylerken gerekli alıştırma ve çalışmaların yapılmasında, birlik ve bütünlüğün sağlanmasında piyano eşliği vazgeçilmez bir unsurdur. Piyano eşliği, öğrencilerin çokseslilik duygusunu geliştirecek ve şarkıyı söylerken ton içinde kalmalarını sağlayacaktır.

“Eşlik, çok geniş bir yelpazede değerlendirilir. Okul müziğinde eşlik; öğretilmesi amaçlanan şarkıların armonik yapısının incelenmesi sonrasında bu yapıya uygun, çeşitli eşlik modellerinin kullanılarak, şarkının yapısı bozulmadan yazılan altyapıdır. Yapılan eşlik, sağ elde ezgiyi aynen çalarak sol elde armoniye uygun kalıplar yerleştirilerek gerçekleştirilebileceği gibi ezgi dikkate alınmadan onu destekler nitelikte armonik yapıyı bozmayacak şekilde de yazılabilir” (Demirtaş, 2011).

“Müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişiklikleri oluşturma sürecinde müzik öğretmenin en büyük yardımcısı olan bu şarkıların öğretimi sırasında müzik eğitiminin temelini çocuğun kendi sesi teşkil etmektedir. Fakat ses müziğini destekleyecek, onu zenginleştirecek, çocukta çok seslilik zevkini uyandırmaya yardımcı olacak ve seslerin tanınmasını çabuklaştıracak çalgılar da okul müzik eğitiminin ayrılmaz unsurlarıdır” (Bilgin, 2006).

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar. Gülhan (1990) tarafından yapılan araştırmada, müzik derslerinde, bir çalgı kullanımının gerekli olduğu ve bu çalgının eşlik için kullanılmasının, ders için daha faydalı olduğu düşüncesi ortaya koyulmuştur. Müzik derslerinde eşlik ile yaklaşımın, dersin kalitesini, verimliliğini arttırdığı, çocukların dikkatlerinin çekildiği ve dersin başarısının arttığı ortaya konulmuştur. Müzik bölümlerindeki eşlik dersinin içeriğini inceleyen araştırmacı, bu

konuda öğretmenlerin kendilerini yeterli görmediklerini belirlemiştir. Müzik derslerinde branş öğretmenlerinin, okul şarkılarına kendilerinin eşlik yazmaları ve uygulamayı bizzat yapmalarının, eğitime olumlu etkilerinin olacağına değinmiştir. Araştırmada, müzik öğretmenlerinin hazır piyano eşliklerini çalamadıklarını belirlemiş ve öneri olarak, öğretmenlerin kendilerini bu yönde geliştirmesi gerektiğini belirtmiştir. Eşlik yapabilmek için, eşlik derslerinin arttırılması ve piyano programının geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Tuğcular (1992) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin okudukları yüksek öğrenim kurumlarında almış oldukları çalgı eğitimi ile eğitimini gördükleri bu çalgıların görev yaptıkları okullardaki müzik derslerinde kullanım oranları belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, müzik öğretmenlerinin büyük bölümünün müzik derslerinde çalgı kullandığı, kullanılan çalgıların daha çok blok flüt, org ve piyano olduğu belirlenmiştir. Müzik öğretmenlerinin çalgıyı derslerde ezgiye destek, ezgiye eşlik, kulak eğitimi ve dinleti amaçlarıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Müzik öğretmenleri, müzik eğitimi anabilim dalında verilen çalgı eğitimi genelde yetersiz görmekte ve müzik derslerinde kullanmaya en uygun çalgıların piyano, bağlama, gitar ve blok flüt olduğu görüşüne katılmaktadırlar. Müzik öğretmenlerine göre müzik eğitimi bölümlerinde en çok öğretilmesi gereken çalgı dağılımında piyano ilk sırada daha sonra bağlama ve gitar alırken, evrensel müzik derslerinde kullanmaya uygunluk durumunda yine piyano ilk sırayı almıştır, piyanoyu org, gitar ve blok flüt çalgıları takip etmiştir.

Kutluk (1996) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu bir eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerilerinin nasıl geliştirileceği incelenmiş, bunun için eşlik sanatı ve müzik eğitimi çeşitli boyutlarıyla araştırılmıştır. Türk ve batı müziği armonisi, okul müzik eğitiminde kullanılan tonal ve modal yapıdaki şarkılar ve şarkılara yazılmış eşlikler incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin pratik eşlik yapabilmelerinde, piyano çalabilme ve armoni bilgilerinin en önemli etkenler olduğu belirlenmiş ve kolaydan zora doğru sıralanan bir dizi eşlik alıştırmaları önerilmiştir.

Uluçınar (1996) tarafından yapılan araştırmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde piyano eğitiminin geliştirilmesi amacıyla yönelik program geliştirmeye ilişkin öğretim elemanları ve öğrencilerin görüş ve düşünceleri değerlendirilmiştir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmış, güncel durum saptama ve değerlendirmeye yönelik olarak anket uygulanmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, piyano öğretim programlarının gözden geçirilmesi ve yeniden yapılandırılması gerektiği, piyano ve çalışma saatlerinin yetersiz olduğu ve daha çok öğretmenlik uygulamasına yönelik kaynaklara yer verilmesi gerektiği ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

Bilgin (1998) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazandıkları bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak, ilköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların piyano ile eşliklenmesini nasıl ve ne ölçüde yansıttıklarını saptamak amaçlanmıştır. “Armoni- Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazanılan bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak müzik öğretmenlerince okul şarkılarının eşliklenmesine yeterince yansıtılmadığı görülmüştür. “Armoni-Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminin yeniden gözden geçirilmesi, dersler arası eşgüdümün saptanması, daha işlevsel bir eğitim verilmesi gerektiği üzerinde durulmuş, gerekli önerilerde bulunulmuş, eşlikli şarkı ihtiyacı göz önüne alınarak, özgün piyano eşliği yazılmış okul şarkısı örnekleri oluşturulmuştur.

Özen (1998) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu kullanma yeterlilikleri ile bu yeterliliklerin önemlilik dereceleri belirlenmiş ve sonuçta; piyanoyu kullanma yeterliliklerini artırıcı öneriler sunulmuştur. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü son sınıf öğrencilerinden ve piyano öğretim elemanlarından elde edilen bulguları yorumlayan ve değerlendiren Özen, müzik öğretmeni adaylarının,

- Öğrencilere temel müzik bilgileri ve becerileri kazandırmada piyanoyu kullanabilme ve piyanodan yararlanabilme amacıyla “yeterli”,
- Öğrencilerin seslerinin eğitiminde ve okul şarkılarının öğretiminde piyanoyu kullanabilme amacıyla “kısmen yeterli”,
- Öğrencileri müziğin çeşitli dönemlerine ilişkin tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla “kısmen yeterli”,
- Öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla “yetersiz”,

- Öğrencilerle yapılan eğitici çalışmalarda (eğitsel kol, törenler vb. etkinlikler) piyanoyu kullanabilme amacıyla “yetersiz”,
- Başlangıç düzeyinde piyano öğretimi yapabilme amacıyla “yeterli”, oldukları belirlenmiştir.

Milli (1999) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin görüşlerinin, piyano ve diğer klavyeli çalgıların, öğrencilerin her türlü gelişimine katkıda bulunduğu ve çağdaş eğitimde önemli bir yeri olduğu ortaya koyulmuştur. Milli araştırmasında anket yöntemini kullanmış, branş öğretmenlerinin klavyeli çalgıları ders içi etkinliklerinde %67, ders dışı etkinliklerde %59 oranında tercih ettiklerini saptamıştır. Araştırmacı piyanonun ve klavyeli çalgıların doğru ve yerinde kullanıldığı durumda amacına ulaşacağını belirtmiş ve bununla ilgili öğretmenlerin verdikleri cevaplarda %55 olumlu %43 lük olumsuz cevapla karşılaşmıştır. Araştırmada, klavyeli çalgıların eğitime olumlu katkıda bulunduğunu, fakat olumsuz şartların da etkisiyle doğru ve yerinde kullanılmadığını tespit etmiştir. Ayrıca araştırmada, müzik öğretmenlerinin mezun oldukları fakültelerdeki piyano ve piyano ile eşlik derslerinin saatlerinin yetersiz olduğu da vurgulanmıştır.

Uz (1999) tarafından yapılan araştırmada, eşlik derslerine ilişkin olarak, müzik öğretmenlerinin, çalgıları genellikle ya okul müziğine eşlik ya da destek için kullandıkları düşüncesinden yola çıkılarak, lisans programında yer alan söz konusu dersin Eşlik (Korrepetisyon) adıyla ve mevcut ders saati ile işlevsel olmadığına değinilmiş, eşlik dersinin ya piyano dersinin içinde ya da "Okul Müziği Eşliği" adıyla verilmesi gerektiği önerilmiştir.

Çizili (2000) tarafından yapılan araştırmada, piyano dersinin müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarındaki yeri araştırılmış, müzik öğretmenlerinin piyano dersinde kazandıkları davranışları mesleklerinde kullanabilmelerine yönelik sonuçlar ortaya konulmuştur. Sonuç olarak, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yarısına yakın bir bölümünün piyanoda eşlik yaptıkları, eşlik için piyanonun yanı sıra elektronik org kullandıkları, genel olarak meslekleri açısından piyano dersinin öğretmenler tarafından yetersiz bulunduğu, piyano ve piyano eşlik ders saatlerinin artırılması gerektiği, programlarda deşifre ve eşlik çalışmalarına da yeterli ağırlığın verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Akıncı (2001) tarafından yapılan araştırmada, caz müziği armonisi ve onun etkilediği müzik türleri ile eğitim müziği dağarcığında en çok kullanılan makam olan “hüseyini” makamının analizi yapılmış ve kaynak tarama yolu ile piyano eşliği yapılacak okul şarkıları belirlenmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, 20. yüzyılın baslarında ortaya çıkan ve günümüz müziklerine etki eden caz müziğinin örgün eğitim sistemleri içerisinde yer alması gerektiği, müzik öğretmenlerinin bu bilgilerle donatılmasının Türk Müzik Eğitimi açasından oldukça önemli olduğu, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, yaratıcı eşliklemeye yönelik derslerde caz armonisini dikkate alan bir yaklaşımın izlenmesinin yararlı olabileceği ve eğitim müziği bestecileri açasından da caz müziği ve onun etkilediği türleri içeren yeni şarkıların ortaya konmasının Türk Müzik Eğitimi açasından oldukça önemli olduğu belirlenmiştir.

Koçak (2001) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoda eşlik çalma ve düzenleyebilme becerilerini belirleme ve bu bilgi, beceri, faaliyetlerin derslere dağılımını saptamak amaçlanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin yıllık ortalama eşlik faaliyetlerinin yetersiz olduğu, öğrencilerin eşlik becerilerine etki eden derslerin sürelerinin yetersiz olduğu ve öğretim programının müzik öğretmeni adaylarına eşlik becerilerinin kazandırılmasında yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kutluk (2001) tarafından yapılan araştırmada, piyano eğitiminin genel durumunu araştırmayı ve bu yolla piyano eğitiminin gelişmesine yeni görüşler ve öneriler katmak amaçlanmıştır. Araştırmada kaynak tarama ve anket uygulanarak toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanlarının öğrencilerin ”kolay okul şarkılarına piyano ile eşlik çalma” davranışı bakımından “kısmen” yeterli oldukları görüşünde oldukları, dördüncü sınıftan kaldırılan piyano dersinin yeniden programa alınması, piyano öğretim programlarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu, öğrencilerin altı yarıyıllık piyano eğitimi sonunda ortaöğretimde piyanoyu sınıfta kullanabilecek düzeye gelebildikleri belirlenmiştir.

Eğilmez (2003) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin müzik dersi öğretim programı içeriklerine göre öğrenme-öğretme sürecinde piyano/elektronik orgu kullanabilme yeterlikleri saptanmış, belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda,

piyano/elektronik orgun kullanma yeterliklerinin artırılması, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programlarının geliştirilmesi ve piyano/elektronik orgun daha etkin kullanılması gerektiği, Türkiye'deki okullarda bilinen yararlarına rağmen piyanonun kullanılmadığı, piyano/elektronik orgun yeterli sayıda yer almadığı, müzik öğretmenlerinin başlangıç düzeyinde piyano öğretebilme açısından beklenen ölçüde yeterli olmadıkları, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programlarında genelde eşliğe yönelik konuların ve paralel çalışmaların yeterince yer almadığı, piyano öğretim programlarında transpoze ederek çalma konusuna yer verilmediği ve müzik öğretmenlerinin bu alandaki yeterlilik oranlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Aydinoğlu (2005) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilere uygulanan anket ile elde edilen bulgulara göre ilgili öğretim elemanları, öğrencilerin eşlik dersinin altyapısını oluşturan derslerin süresinin yetersiz olduğu, öğrencilerin eşlik dersinin hedefleri içerisinde yer alan birçok konuda kendilerini yetersiz gördükleri ve kendilerine güvenmedikleri saptanmıştır. Dolayısıyla öğrenciler, doğaçlama eşlik çalışmaları başta olmak üzere ideal bir eşlik dersinin hedefleri arasında kesinlikle yer alması gereken birçok çalışmaya zaman ayıramadıklarını belirtmiş, dersin teorik olarak işlenen kısmının toplu, uygulamaya yönelik olan kısmının bireysel olarak işlenmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.

Topçu (2005) tarafından yapılan araştırmada, Armoni-Kontrpuan-Eşlikleme ve Korrepetisyon eğitimi süreçlerinin, müzik öğretmeni adayının marşların eşliklerini çalabilme bilgi ve becerisini ne ölçüde geliştirdiğine ilişkin sonuçlar kısmında müzik öğretmenlerinin %47,5'inin korrepetisyon eğitimi aldıkları, %52,5'inin ise almadıkları belirlenmiştir. Korrepetisyon eğitiminin, bu dersi alan müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu tarafından, marşlara piyano ile eşlik yapmada kısmen yeterli bulunduğu saptanmıştır.

Kasap (2005) tarafından yapılan araştırmada, piyanoda solo repertuar çalmak ve teknik çalışmaları yapmaktan ziyade, okul müziğinin ilköğretim ve lise sınıflarındaki öğrencilere öğretiminde, artistik piyano becerilerinin ötesinde, işlevsel piyano becerilerinin kullanılarak öğretilmesi gerekliliği ortaya koyulmaktadır. Kasap, müzik öğretmenliği programlarının yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesini, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu daha verimli kullanabilmeleri için, piyano ders

müfredat programlarında, kadans çalabilme, analiz yapabilme, transpoze yapabilme gibi işlevsel becerilerin öğretilmesini ve piyano derslerinde solo repertuarın yanında, eşlikli halk türküleri, marşlar, okul şarkıları, pop müzik örnekleri vb. şarkıların yer aldığı bir repertuar oluşturulmasını önermiştir.

Bilgin (2006) tarafından yapılan araştırmada, bir ezgi için yapılabilecek farklı eşlik modelleri gösterilerek, çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Araştırmada, “Lied” eşlik örneği, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” eşlik örneği, “Bireysel Ses Eğitimi” eşlik örneği, “Piyano Eğitimi” eşlik örneği, “Bireysel Çalgı Eğitimi” eşlik örneği, “Okul Şarkısı” repertuarlarına ilişkin eşlik örneklerine yer verilmiştir.

Dağdeviren (2006) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanoda eşlik eğitiminin irdelenerek yeni modellerin oluşturulması, buna bağlı olarak mezun olacak müzik öğretmenlerinin daha donanımlı olmalarının gerekliliği vurgulanmıştır. Mevcut müzik öğretmenleri için de seminerler, kurslar açılmasını, bu kurslarda piyanoda eşlik modelleri ve basit armoni kurallarının öğretilmesinin sağlanmasını önermiştir. Eşliklerle içli dışlı olan, onları çalan, çözümleyen müzik öğretmenlerinin kazanımları ileride başka şarkılara eşlik yapma boyutunda bir örneklem ve hazır bulunuşluk sağlayacağını belirtmiştir.

Görsev (2006) tarafından yapılan araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korrepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerileri arasındaki ilişkilerin saptanması ve öğretim programlarında bu becerilere etkisi olduğu düşünülen derslerin mevcut durumları ile ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışları teorik ve pratik boyutlarda orta düzeyde gerçekleştirebildikleri, öğretim elemanları ve öğrencilerin ilgili becerilerin kazandırılması/geliştirilmesine etki eden derslerin programlardaki yeri, önemi ve yeniden değerlendirilerek düzenlenmesi ile ilgili ortak görüşte oldukları belirlenmiştir.

Sönmezöz (2006) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında verilen eşlik öğretimine ilişkin görüşleri ve eşlik yapabilmek üzerine yeterliliklerini, kendi görüşleri doğrultusunda, müzik

öğretmenliği anabilim dallarındaki eşlik çalma dersinin genel olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, uzman görüşleri ve anketten sağlanan verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulguların ışığında yapılan değerlendirmede müzik öğretmenlerinin, eşlik yapabilme davranış ve yeterliklerinin beklenen düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Akçalı (2007) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin eğitim müziğinde çoksesli eşlik kullanımına ilişkin yaklaşımlarını, armoninin harflerle ifade edildiği bir eşlik yöntemi olan harf şifre yöntemini kullanma durumları ve bu konuyla ilgili diğer görüşleri saptamak amaçlanmıştır. Veriler, Antalya ilinde görev yapan müzik öğretmenlerine anket uygulanarak elde edilmiş, öğretmenlerin derslerde çoksesli eşlik yapmanın önemini yeteri kadar farkında olmadığı, lisans eğitimi süresince almış olduğu piyano, gitar gibi derslerin mesleki yaşantıda işlevsel olmadığı, harf şifreleri kullanımının düşük olduğu ve Müzik öğretmenlerinin gerek ders kitabı, gerekse kaynak olarak kullandığı kitapların büyük bir kısmında çoksesli eşlikle ilgili bilgi, akor bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kalkanoğlu (2007) tarafından yapılan araştırmada, okul şarkılarının müzik öğretmenlerinin bilgi ve beceri düzeylerine göre piyano ile eşliklenmesinde izlenecek yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Okul şarkılarının piyano ile eşliklenmesi için eşlik modelleri geliştirilen bu araştırmada, belgesel tarama tekniklerine başvurulmuştur. Araştırmada, “1000 Keyboard Ideas”, Keyboard Harmony”, “Techniques and Materials of Tonal Music”, Die Kunst Der Improvisation”, “Teaching Piano” ve “Müzik Teorisi” gibi kuramsal kaynaklarla, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’ndaki Piyano eğitimi, Armoni – Kontrpuan ve Eşlik, Eşlik – Korrepetisyon dersi repertuarları taranmış ve okul şarkılarının eşliklenmesinde kullanılacak yöntem, teknik ve modeller belirlenmiştir. Sonuç olarak, okul şarkılarına yapılabilecek eşlik modellerinin incelenmesi, oluşturulması ve parçaların analizlerine daha çok yer verilmesi, öğrenciye piyano dersinde artistik becerilerin yanında işlevsel becerilerin de kazandırılması gerektiği, Armoni-Kontrpuan-Eşlikleme ve Piyano eğitimi derslerinin birbirleriyle paralel bir şekilde yürütülmesinin önemine değinilmiştir.

Piji (2007) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının eşlikle ilgili düzeylerine yönelik yeterlik algılarını belirlemek üzere “Piyano İle Eşlik Alanında

Yeterlik Algısı Ölçeği” geliştirilmiştir. Araştırmanın amacı, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin belirlenmesidir. Faktör analizi sonuçlarına göre ölçek, dört alt ölçekten oluşmaktadır. “Ezgiye Eşlik Etme”, “Piyano Tekniği ve Armoni Bilgisini Eşlikte Kullanma”, “Piyanoda Teknik Yeterlik” ve “Okul Müziği Yaratma” alt ölçekleri, müzik öğretmeni adaylarının piyanoda eşliğin farklı boyutlarındaki yeterlik algılarını ölçmektedir. Toplam 94 müzik öğretmeni adayından elde edilen verilerin analizi sonucunda ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, müzik öğretmeni adaylarının eşlik alanında beklenen yeterlik algısına sahip olmadıkları saptanmış ve Piyano, Koro ve Eşlik derslerindeki akademik başarıları ile piyano eşlik alanındaki yeterlik algıları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Bağcı (2009) tarafından yapılan çalışmada, müzik alanıyla ilgili bölümlerde verilen genel olarak anılan ismiyle Solfej (Müziksel İşitme Okuma Yazma) ve Armoni derslerinde eşlikli ders işlemenin öğrencilerin bu derslerdeki başarıları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada eşlik aracı olarak piyano kullanılmış ve her iki ders için ayrı deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Solfej ile ilgili 14 haftalık deney sonucunda, deney grubunda yer alan öğrencilerin derste gösterdikleri başarı düzeyi kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermiştir. Armoni ile ilgili 14 haftalık deney sonucunda ise, deney grubunda yer alan öğrencilerin derste gösterdikleri başarı düzeyi, kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermiştir. Eşlik desteğinin Solfej ve Armoni derslerindeki başarı düzeyini artırdığı sonucu elde edilmiştir.

Durmaz (2009) tarafından yapılan çalışmada, eşlik eğitiminin, öğrencilerin piyano eşlik becerileri üzerindeki etkilerini saptamak amaçlanmıştır. Örnekleme oluşturan öğrencilerden biri minör diğeri ise majör tonalitede olmak üzere iki ezgiyi, sağ elde ezgiyi çalarak eşliklemeleri istenmiş ve her öğrenci video kamera ile kaydedilmiştir. Bu işlem ön test ve son test için eşlik eğitimi almadan önce ve aldıktan sonra olmak üzere iki kez gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, eşlik eğitimi aldıktan sonra yapılan testlerde, öğrencilerin eşlik becerilerinde az da olsa bir ilerleme görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu için eşlik becerilerinde ön test ve son test arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir. Araştırma sonucunda eşlik eğitiminin istenilen düzeyde amacına ulaşmadığı sonucuna varılmıştır.

Tunç ve Albuz (2010) tarafından yapılan araştırmada, mzık ğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin, piyanoyu kullanma durumlarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Tunç ve Albuz, çeşitli zorluk düzeyine sahip olan ezgileri örneklem grubuna çaldırıp, kayıt altına almış ve daha sonra uzman kişiler tarafından bu kayıtlar değerlendirilmiştir. Araştırmada, yalın halde verilen kolay bir ezgiyi, öğrencilerin %40 'ı tamamen eşliklendirebilmiş, şifreli halde verilen kolay bir ezgiyi %53,33 ' tamamen eşliklendirebilmiş, eşlik modelli hali ile verilen kolay bir ezgiyi %60 'ı tamamen eşliklendirebilmiştir. Orta ve zor seviye ezgilerde farklı sonuçlara ulaşılmıştır.

Babacan ve Gökbudak (2011) tarafından yapılan araştırmada, caz müziği armonisinin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü mzık eğitimi anabilim dallarındaki eşlik dersi sürecinde kullanılabilme durumunun ve sağlayacağı katkılarının araştırılması amaçlanmıştır. Kontrol gruplu ön-test son-test modeli ile yapılan çalışmada, caz müziği armonisi ile klasik armoni kullanan öğrencilerin, kendilerine verilen bir parçanın armonik çözümlenmesine yönelik bilgi düzeyleri ve eşliklemeye yönelik performans düzeyleri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda, deney grubu ğrencilerinin kontrol grubuna kıyasla daha fazla gelişim gösterdikleri, araştırmaya katılan deney grubu ğrencilerinin eşlikleme dersinde caz armonisinin kullanımına yönelik olumlu düşünceye sahip oldukları ve çalışmanın öğrenciler için zevkli ve motive edici olduğu tespit edilmiştir.

Demirtaş (2011) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim 7. sınıf mzık dersinde okul şarkılarının piyano eşliği kullanılarak öğretilmesinin, ğrenci kazanımlarına etkilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel ve deneysel olmak üzere iki yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, piyano eşliğinin öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ve kazandırılmak istenilen 8 kriter ile ilgili olarak, deney-kontrol grupları arasında anlamlı farklar olduğu saptanmıştır.

Öztürk (2011) tarafından yapılan araştırmada, mzık ğretmenliği programında alınan piyano eğitiminin mzık öğretmeninin mesleki yaşamına katkısını belirlemek amaçlanmıştır. Anket yöntemi ile toplanan verilerin analizi sonucunda, araştırma kapsamına giren mzık ğretmenlerinin piyanoyu tercih etmelerinde, çok sesli bir çalgı olması, temel mzık bilgi ve becerileri, solfej, kulak eğitimi ve ses eğitimi gibi çalışmalara katkı sağlayan bir çalgı olması, aynı zamanda kullanım kolaylığı ve

zengin eşlik yapabilme olanağına sahip olan bir çalgı olması gibi sebeplerin rol oynadığı ortaya çıkmıştır. Müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun, piyanodan istenilen düzeyde yararlanmadıkları ve ayrıca müzik öğretmenliği programında uygulanan piyano eğitimi dersinin içeriğinin ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki müzik ders programlarıyla uyum göstermediği düşüncesinde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Kardeş (2013) tarafından yapılan araştırmada, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” dersinin hedeflerinden olan “okul şarkılarına eşlik yapabilme” hedefinin, program hedeflerine ulaşma durumunu saptamak amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin “şarkıların tonunu doğru olarak tespit etme” davranışını yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri, “şarkıların eşliklerini yaparken doğru dereceleri kullanabilme” davranışının büyük ölçüde ve kısmen gerçekleştirildiği ve akor seslerinin aynı anda temel durumda veya çevrim olarak birlik notalar halinde çalındığı eşlik modelinin sıkça kullanılan model olduğu sonucuna varılmıştır.

Piji Küçük (2014) tarafından yapılan araştırmada, “Eşlik Çalma” dersinin müzik öğretmeni adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının, “Eşlik Çalma” dersinin haftalık ders saatini ve dersin sadece bir dönemde verilmesini yetersiz buldukları, ders süresince her öğrencinin yeterince eşlik çalamadığı, derste yapılan teorik ve uygulamalı çalışmaların öğretmenlik mesleğine ilişkin işlevsel olduğu, derste çalışılan repertuarın ilk ve ortaokul müzik dersi için uygun olduğu, yeni ve çağdaş çalgı metotlarının geliştirilmesi gerektiği, adayların eşlikle ilgili deşifre yapabilme, eşlik çalabilme, eşlik yazabilme, solo çalgıya ya da sese uyum sağlayabilme, solo partiyi dinleyebilme konusunda kendilerini yeterli buldukları belirlenmiştir. Gözleme dayalı elde edilen sonuçlar ise, müzik öğretmeni adaylarının “Eşlik Çalma” dersindeki yeterliliklerinin orta düzeyde olduğunu göstermiştir.

Gün ve Demirtaş (2015) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağarındaki şarkılara piyano ile eşlik yapabilme becerilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada, çalışma grubundaki müzik öğretmeni adaylarına tek tek belirlenen şarkıya piyano ile doğaçlama eşlik yaptırılmıştır. Öğrenci eşlik performansları kamera kaydına alınıp, iki alanında uzman hakem tarafından değerlendirilmiştir. Araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği

dağarındaki şarkılara piyano ile eşlik yapabilme düzeyinin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği, piyano dersi akademik başarı düzeyine göre ise anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Özalp ve Özdemir (2015) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının notayla ve akor şifreleriyle deşifre olarak eşlik yapabilme becerilerini karşılaştırarak, karşılaşılan eşlik problemlerinin aşılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve zorluk seviyelerine göre eşleştirilen 10 adet ezginin 5 tanesinde akor şifreleri yazılıp diğer 5 tanesinde de akorlar dizek üzerinde notalarla gösterilerek, 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinden oluşan 40 kişilik çalışma gurubuna deşifre olarak çaldırılıp görüntülü ve sesli kayıt yapılmıştır. Daha sonra öğrencilerin başarı durumları yapılan kayıtlar izlenerek dört boyut üzerinden puanlanmıştır. Elde edilen başarı puanları arasında “U Testi” ile anlamlı farklılık aranmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin deşifre eşlik yapabilme başarı puanlarının akor şifreleri kullanıldığında daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yüksel ve Mustul (2015) tarafından yapılan araştırmada, yenilikçi öğretim materyallerine örnek gösterilebilecek, bilgisayar destekli eşliklerin müzik eğitiminde ne şekilde kullanıldığını performansa dayalı bir uygulama ile ortaya koymak ve uygulamaya ilişkin öğrenci görüşlerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Görüşme formu ile toplanan veriler analiz edilerek, öğrencilerin büyük bir kısmının geçmiş yaşantılarında eşlikle çalma deneyimine sahip oldukları fakat mevcut öğrenme ortamlarında düzenli bir eşlikçinin bulunmadığı, bilgisayar destekli eşlik çalışmalarının söz konusu ihtiyacı karşılayacağı görüşündedir. Ayrıca bilgisayar destekli eşlik uygulamasının öğrenci motivasyonunu artırmada etkili olduğu görülmüştür.

Kurtuldu (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının piyano ile eşlik yapmanın önemi ve gerekliliği konusundaki görüşlerine yönelik bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Sonuç olarak, başlangıçta 35 maddeden oluşan ölçek formu çeşitli istatistik ölçümlerden geçirilerek test edilmiştir. Yapılan ölçümlerde ölçeğin genel Alpha katsayısı 0,96 bulunmuştur. Bunun yanında ölçek için madde toplam korelasyon ölçümleri, faktör analizi gibi işlemler yapılmış, örneklem uygunluğu ile faktörlenebilirlik testleri de uygulanmıştır. Ölçeği oluşturan 32 maddenin öz değeri 1'den büyük 3 faktör altında toplandığı anlaşılmıştır.

Ölçümlerin tutarlılığı açısından çapraz geçerlik uygulaması yapılmış, tekrar test ile test yarılama ölçümleri de yapılmış ve son olarak kalan 32 madde nihai ölçeği oluşturmuştur.

Özalp (2017) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının okul şarkılarını deşifre yaparken eşlikli çalabilme becerilerini ölçmek, karşılaşılan sorunları tespit edip önerilerde bulunmak ve elde edilen veriler ile eşlik derslerindeki akademik başarılarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının eşlik becerilerinin düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, müzik öğretmeni adaylarının eşlik becerileri ile eşlik derslerindeki akademik başarıları arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Kurtuldu (2018) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano çalma becerileri ile eşlik çalma becerileri arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, eşlik çalma dersi başarıları ve buna bağlı eşlik çalma becerilerinde cinsiyete göre fark bulunmazken lise türüne göre fark bulunmuş, öğrencilerin piyano notları ile eşlik notları arasında da pozitif yönlü iyi düzeyli bir ilişki olduğu görülmüştür.

2.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar. Buchanan (1964) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesinde, piyano becerilerinin yerini, önemini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Müzik öğretmenlerine uygulanan anket sonucu, 312 müzik öğretmenin %83'ü temel müzik eğitiminde piyano becerilerinin yüksek derecede önemli olduğunu, %16'sı ise orta derecede önemli olduğu görüşündedir. Temel müzik eğitiminde kolay ezgileri armonileme ve eşlik çalmayı müzik öğretmenlerinin tamamı (%100'ü) gerekli görmüştür. Bu becerileri %83 ile deşifre yapmak takip etmiştir. Piyanoda solo eserler çalmak ise, müzik öğretmenlerinin %1'i tarafından gerekli görülmüştür.

Hale (1977) tarafından yapılan araştırmada, şarkılara yapılan iki farklı eşlik türünün, öğrencilerde tonalite duygusunun oluşturulmasındaki etkilerini objektif olarak karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, New York'ta bulunan

bir ilkokuldaki 247 anaokulu öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilere majör ve minör tonalitede şarkılar söylenmiştir. Araştırmada, şarkılar öğrenilirken melodik ve armonik olarak yapılan eşliğin yalnızca armonik olarak yapılan eşliğe göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

English (1985) tarafından yapılan araştırmada, başlangıç düzeyinde yaylı çalgıların öğreniminde, piyano eşliğinin etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Çalışma grubunu oluşturan 42 katılımcı, piyano eşiksiz, %50 sıklığında piyano eşlikli ve tamamen (%100) piyano eşlikli çalışan olarak üç gruba ayrılmıştır. Gruplar arasında doğru çalma, entonasyon ve ritmik tutarlılıkta istatistiki olarak anlamlı fark bulunmuştur. Fakat önceden hazırlanmış bir eseri eşiksiz seslendiren katılımcılar, piyano eşlikli seslendiren katılımcılara göre bu alanlarda daha yüksek puanlar almışlardır. Ayrıca, %50 eşlikli çalışmalar yapan katılımcılar, %100 eşlikli çalışmalar yapan katılımcılara göre daha yüksek puanlar almışlardır. Bu sonuçlar dışında, araştırma da eşlikli çalışmalar ile performans başarısı arasında pozitif ilişki bulunmuştur.

Sterling (1985) tarafından yapılan araştırmada, farklı armoniler kullanılarak yapılan eşliklerin, yorumcunun entonasyonuna olan etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 25 soprano oluşturmaktadır. Araştırmada, klasik armoni, kromatik armoni, quartal (dörtlülerle) armoni ve genişletilmiş akorlar (7'li, 9'lu, 11'li ve 13'lü akorlar) kullanılmıştır. Klasik armoni ile yapılan eşliklerin diğer armonizasyon yöntemleri ile yapılan eşliklere göre daha etkili olduğu yönünde istatistiki anlamlı fark bulunmuştur.

Watkins ve Hughes (1986) tarafından yapılan araştırmada, kasetten çalınan solo performansın, piyano ile yapılan eşlik deşifresine etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Piyano eşlik deşifresi yapan gruplardan birine kasetten solo performans dinletilmiş diğer gruba ise dinletilmemiştir. Araştırmada eşlikçilerin, doğru ses, ritim ve müzikal ifadelerine bakılmıştır. Kaset kaydı ile eşlik deşifresi yapan grubun son test puanları ile kaset kayıtsız eşlik deşifresi yapan grubun puanları arasında doğru ritim alanında anlamlı fark bulunmuş, doğru ses ve müzikal ifade alanlarında anlamlı fark bulunamamıştır.

Atterbury ve Silcox (1993) tarafından yapılan araştırmada, piyano eşliğinin öğrencilerin şarkı söyleme becerilerine olan etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Bir yıllık süreç içerisinde yayılan çalışmada öntest-sontest ve deney-kontrol grubu

yöntemi kullanılmıştır. Bir grup piyano eşliği ile, diğer grup piyano eşiksiz olmak üzere iki gruba ayrılan öğrencilerden elde edilen verilerin incelenmesi sonucunda öğrencilerin şarkı söyleme becerileri arasında anlamlı bir fark olmadığı, fakat yetenek düzeyine göre 3'e ayrılan çalışma grubunun son test şarkı söyleme sonuçlarında yüksek yetenekli grup ile ortalama ve düşük yetenekli grup arasında önemli derecede anlamlı fark bulunmuştur.

Lehmann ve Ericsson (1993) tarafından yapılan araştırmada, ileri seviye piyanistlerin, piyano eşliğindeki deşifre becerilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, piyano becerileri birbirine yakın olan, sekizi eşlik alanında uzman, sekizi solo performansta uzman, on altı piyanist oluşturmaktadır. İki uzman jüri tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, gruplar arasında anlamlı fark çıkmıştır. Eşlik alanında uzman olan sekiz piyanist diğer gruba göre daha yüksek puan almışlardır. Fakat solo performansta uzman olan grubun, ön test son test puanları arasında daha fazla fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Klee Sr. (2007) tarafından yapılan araştırmada, kasetlere kayıtlı eşliklerin, flüt eserlerinin öğrenilmesine etkilerini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmada, istatistiki olarak anlamlı bir fark çıkmasa da eseri eşlik kaseti ile öğrenen grup, yalnızca metronom ile öğrenen gruba göre daha yüksek puan almıştır. Öğrencilerin çalışmanın eğlenceli olması konusundaki görüşlerinde ise eşlik kaseti kullanan grup ile diğer grup arasında istatistiki olarak anlamlı fark çıkmıştır. Eşlik kaseti kullanan grup daha yüksek puan almıştır.

Sheldon, Reese ve Grashel (1999) tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencileri arasındaki performans farklılıklarının, eşiksiz, canlı eşlik ve dijital eşlik ile nasıl gerçekleşeceği konusunda bir çalışma yapılmıştır. Çalışmalarında altı haftalık bir izleme sürecinin ardından, ritim ve teknik söylemede yüksek başarı, yorum, tonlama ve müzikal davranışlarda düşük başarı gözlenmiştir. Araştırmada, her grupta ritim duygusunun gelişmiş olduğu sonucuna varılmış ve eşliğin olumlu bir etki sağladığı vurgulanmıştır.

Raphael (2001) tarafından yapılan araştırmada, bir besteyi seslendiren kişiye, eşlikçinin yapabildiklerini yapan bir bilgisayar programının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya göre, çeşitli eşlik biçimleri bilgisayara yüklenmekte ve eşlik ile ilgili farklı kombinasyonlar, uygulamaya konulmaktadır. Bu yapıda, gerçek

canlı eşliğin becerisi dijital ortamda gerçekleştirilmektedir. Yapılan bu araştırmada, bir bilgisayar programının canlı eşlik yapabilmesi üzerine bir metot geliştirilmeye çalışılmıştır.

Brittin (2002) tarafından yapılan araştırmada, çalgı performanslarının compact disc (cd) eşliği, piyano eşliği ve eşiksiz olarak performanslarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Dörder kişilik eşit gruplara bölünmüş 12 performans 188 kişi tarafından dinlenerek değerlendirilmiştir. Sonuçlar, eşliğin performans kalitesini etkilediğini, compact disc (cd) ile eşliğin piyano eşliğine göre daha çok etkilediğini göstermiştir.

Guilbault (2004) tarafından yapılan araştırmada, armonik eşlik yapmanın, öğrencilerin tonal kazanımları ile tonal doğaçlamalarına olan etkisi araştırılmıştır. Deney-kontrol grubu yönteminin kullanıldığı araştırmada, melodik eşliğin öğrencilerin tonal kazanımlarına herhangi bir etkisinin olmadığı, buna rağmen melodik eşliğin öğrencilerin tonal doğaçlamalarına etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca iki grup arasında tonal doğaçlama yönünden anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bobetsky (2004) tarafından yapılan araştırmada, piyanoyu iyi çalmanın müzik öğretmeninin dersteki etkinliğini artırmada ve bir müzik eğitmeni için işlevsel piyano yeteneklerine sahip olmanın ne kadar etkili olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma durum saptamasına yönelik betimsel bir çalışmadır, veriler gözlem yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, müzik öğretmenleri için piyano yeterliliğinin son derece önemli bir gereklilik olduğu, bir müzik öğretmenin güvenle piyano çalabilmesi ve piyanoyu koro, orkestra, solist ses veya çalgı, armoni, işitme derslerinde, özel günlerde ve benzeri çeşitli faaliyetlerde eşlik çalgısı olarak kullanabilmesi gerektiği, farklı dönemler farklı besteciler ve farklı tarzlara ait eserlerin öğrencilere tanıtılması için, okullara müzik öğretmeni seçilmesi aşamasında müzik öğretmenlerinin piyanodaki yetkinliklerinin tercih sebebi olduğu belirtilmiştir.

Simon, Morris ve Basu (2008) tarafından yapılan araştırmada, vokal bir melodiye otomatik olarak eşlik yapabilen bir program geliştirilmiştir. Müzikal bir geçmişi olmayan kullanıcılar, mikrofona bir şarkı söyleyerek kolayca eşlik elde edebilmektedirler. Araştırmada, müzik geçmişi olmayan 13 kullanıcı tarafından şarkı

söylenmiş ve MySong aracılığıyla otomatik eşlikler elde edilmiştir. Bu eşlikler hakemler tarafından olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Hedden ve Baker (2010) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilere “Amerika” isimli şarkı “loo” hecesi ile öğretilmiştir. Bir sınıfa akapella, bir sınıfa ise piyano eşlikli olarak öğretilen şarkıda ilk 9 sese bakılmıştır. Sonuçlar algısal olarak üç hakem tarafından, akustik olarak Multispeech yazılım programı tarafından değerlendirilmiştir. Şarkının doğru okunması açısından a capella ve piyano eşlikli öğrenen gruplar karşılaştırıldığında, algısal analiz sonuçlarında anlamlı fark bulunmuş fakat, akustik analiz sonucunda anlamlı fark bulunmamıştır.

Kaliakatsos-Papakostas, Floros ve Vrahatis (2012) tarafından yapılan araştırmada, doğaçlama müziğe gerçek zamanlı eşlik edebilen, akıllı bir sistem geliştirmek amaçlanmıştır. Bu sistem, öncesinde bir bilgi yüklenmeden müzisyenin tonal, ritmik çalma stiline uygun bir eşlik üretebilmektedir.

Kuo, Li, Ho ve Lin (2015) tarafından yapılan araştırmada, gerçek zamanlı, duygu temelli bir eşlik sistemi geliştirilmiştir. Farklı duyguları yansıtmak, tempoya ayak uydurmak için, bulanık mantık temelli bir kontrolör geliştirilmiş, melodilere karşılık vermesi için, bölüm evrimsel genetik algoritma geliştirilmiştir.

Han ve Chen (2017) tarafından yapılan araştırmada, piyano eşliğinin şarkı söylemedeki rolünü ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Sonuç olarak, araştırmacılar şarkı söyleyen ile piyano eşlikçisinin uyumu ve mükemmelliği yakalaması için önerilerde bulunmuştur.

Springer ve Silvey (2018) tarafından yapılan araştırmada, eşlik kalitesinin solo enstrüman performansına etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Çalışma grubunu 71 trampet solisti oluşturmuştur. Solo yorumlar iyi ve kötü olarak iki gruba, eşlikli yorumlar ise iyi, kötü ve eşiksiz olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Solo-Eşlik etkileşiminin sonuçları, katılımcıların puanlarının eşlik koşulundan bağımsız olmadığını ve bu etkinin trompet solistin performans kalitesine göre değiştiğini göstermiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren-örneklem/çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt bölümleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Müzik öğretmeni adaylarının, piyano ile eşlik yapmanın önemi ve gerekliliğine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak ve bu görüşlerin bazı değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma, betimsel bir araştırmadır ve tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 1998). Genel tarama modelleri; “çok sayıda elemanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 1998). Bu araştırmada, genel tarama modelleri arasında yer alan tekil tarama modelinden ve ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırma sürecinde değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesinde tekil tarama modellerinden yararlanılmaktadır (Karasar, 1998). Ayrıca, çalışmada müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşleri çeşitli değişkenlere göre değişip değişmediği araştırıldığı için araştırmanın modeli ilişkisel tarama modelini de içermektedir. Bu modelde iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemek amaçlanır (Karasar, 1998).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmaya, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi, lisans III ve IV düzeyinde öğrenim gören 377 müzik öğretmeni adayı katılmıştır. Demografik bilgileri eksik girdiği için 56 müzik öğretmeni adayı, ayrıca faktörlerden ve ölçekten alınan toplam puanların z değerleri ve kutu grafikleri (boxplot charts) incelenerek aykırı veri olarak belirlendikleri için 3 müzik öğretmeni adayı çalışma grubundan çıkarılmıştır ve çalışma grubu 318 kişi olarak son halini almıştır.

Araştırmada, veriler “Eşlik Çalma” ders başarısına göre de inceleneceği için, çalışma grubu bu dersi tamamlayan, lisans III ve IV düzeyinde ki öğrencilerden seçilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının, demografik bilgilere göre dağılımı Tablo 1, 2, 3 ve 5’te verilmiştir.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Kadın	226	71,1
Erkek	92	28,9
Toplam	318	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %71,1’i kadın, %28,9’u erkektir.

Tablo 2.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	F	%
Lisans III	150	47,2
Lisans IV	168	52,8
Toplam	318	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %47,2’si lisans III, %52,8’i lisans IV düzeyindedir.

Tablo 3.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Mezun Olduğu Lise Türüne Göre Dağılımı

Lise Türü	F	%
Güzel Sanatlar Lisesi	249	78,3
Diğer Liseler	69	21,7
Toplam	318	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %78,3'ü güzel sanatlar lisesinden, %21,7'si diğer liselerden mezundur.

Araştırmada, katılımcıların "Eşlik Çalma" ders başarı bilgileri 100'lük sistem üzerinden alınmış ve MAKÜ 2017-2018 ön lisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliğine göre harfli sisteme dönüştürülmüştür. Yönetmelikte yer alan başarı puanının harf sistemine dönüşümü Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.

MAKÜ 2017-2018 Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine Göre Başarı Puanının Harf Notuna Dönüşümü

Harf Notu	Başarı Puanı
AA	90-100
BA	85-89
BB	80-84
CB	75-79
CC	70-74
DC	65-69
DD	60-64
FD	01-59
FF	00
DZ	00

Kaynak: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (2018). *Ön lisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği*. <https://www.mehmetakif.edu.tr/upload/makuv5/0-form-17-27699475-oenlisansvelisanssegitimogretimvesinavyoenetmeli.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere, başarılı notlar: AA, BA, BB, CB, CC notlarıdır. Koşullu başarılı notlar: DC ve DD notlarıdır. Başarısız notlar: FD ve FF notlarıdır. DZ notu, devam koşulunu sağlayamayan öğrencilere verilir. DZ notu, FF notu ile eşdeğerdedir (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, 2018). Araştırmada, başarılı notlar 3 grupta, koşullu başarılı notlar 1 grupta, başarısız ve devamsız notları 1 grupta birleştirilerek, katılımcıların başarı düzeyleri toplam 5 grupta incelenmiştir.

Tablo 5.

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısına Göre Dağılımı

“Eşlik Çalma” Ders Başarısı	F	%
AA	125	39,3
BA/BB	74	23,3
CB/CC	56	17,6
DC/DD	39	12,3
FD/FF/DZ	24	7,5
Toplam	318	100

Tablo 5’te görüldüğü üzere, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adayları “Eşlik Çalma” dersinden, %39,3’ü AA düzeyinde, %23,3’ü BA/BB düzeyinde, %17,6’sı CB/CC düzeyinde, %12,3’ü DC/DD düzeyinde, %7,5’i FD/FF/DZ düzeyinde başarılıdır.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçek. Kurtuldu (2016) tarafından geliştirilen ölçekte, piyano eğitiminde eşlik çalmaya ilişkin ölçekler incelendikten sonra ilk olarak 35 maddeden oluşan bir ölçek formu oluşturulmuştur. Ölçeği oluşturan maddelerin içerik (kapsam) geçerliliği dil ve müzik eğitimi alan uzmanları tarafından (2 dil, 3 alan uzmanı akademisyen) gözden geçirilerek sağlanmıştır. Uzmanlar tarafından ifade, anlaşılabilirlik, ölçülmek istenilen kavrama uygunluk, binişik ifadelerin olmaması ve kullanılan ölçeğe uygunluk gibi hususlar doğrultusunda gözden geçirilen formda 3 madde elenmiş, bazı maddelerin ifade biçimini düzeltilmiş ve uygulama için toplam 32 madde belirlenmiştir. İlk uygulama formunda 32 maddeden oluşan ölçek maddeleri içerisinde piyano ile eşlik çalmanın önemi ve gerekliliğine yönelik maddeler yer almıştır. Oluşturulan ölçek formu için beşli likert tipinde cevap seçenekleri kullanılması tercih edilmiştir. Cevap seçenekleri olumludan olumsuz doğru “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Çok Az Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” biçiminde tercih edilmiştir. Beşli likert tipi ölçeğin seçenekleri ve puanlaması; “Tamamen

Katılıyorum” 5, “Katılıyorum” 4, “Kısmen Katılıyorum” 3, “Çok Az Katılıyorum” 2, “Hiç Katılmıyorum” 1 şeklindedir”.

Kurtuldu (2016) tarafından geliştirilen ölçekte, “elde edilen verilerin uygunluğunu test etmek amacıyla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunluğu testi yapılmıştır. KMO testi uygulamasının yanında, ölçeğe yönelik faktörlenebilirlik düzeyini belirlemek için Bartlett’s testi yapılmış, bu testte anlam düzeyi $p < .001$ seviyesine göre ölçülmüştür. Ölçeğin tümüne ilişkin KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) örneklem uygunluğu testi sonuçları .96 olarak gerçekleşmiştir. Ölçeğin Bartlett’s faktörlenebilirlik düzeyi ise $p < .001$ düzeyine göre (Bartlett’s Test of Sphericity $\chi^2 = 6722,3 - p = .000$) anlamlı bulunmuştur”.

Kurtuldu (2016)’nun araştırmasında, “ölçeğe yönelik KMO ve Bartlett’s testlerinin yanında, ölçeği oluşturan maddelere yönelik temel bileşenler faktör analizi ölçümü yapılmış, madde analizleri kapsamında madde toplam korelasyonları ile %27’lik alt üst başarı grubu ilişkisi belirlenmiş ve alt faktörler ile ölçeğin toplam puanları arası korelasyon ölçümleri yapılmıştır. Ölçek maddelerinin %27’lik alt ve üst sınırına ilişkin madde puanlarının hesaplanmasında 317 kişilik örneklem alt ve üst olarak 84’er kişiden oluşan iki gruba ayrılmıştır. Ölçeğin toplam puanları yüksekte aşağı sıralanarak alt ve üst 84 kişilik gruplar alt ve üst olarak yeni bir değişken ile adlandırmıştır. Bu işlemler sonrasında her iki grup ve maddelere ait veriler için bağımsız örneklem t testi yapılmış, test sonucunda elde edilen tüm t değerlerinin her madde için $p < .001$ düzeyinde anlamlı olduğu gözlenmiştir. Varimax rotasyon tekniği kullanılarak yapılan faktör analizi ölçümünde, denemeye alınan 32 maddenin öz değeri 1’den büyük 3 faktör altında toplandığı anlaşılmıştır. Araştırmada, ortaya çıkan üç faktörlü yapı, önem ve gereklilik ana başlığı altında toplanmış üç alt başlık gibi düşünülmüş ve aşağıdaki gibi isimlendirilmiştir”.

- Faktör-1: Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önem ve Gereklilik
- Faktör-2: Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önem ve Gereklilik
- Faktör-3: Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önem ve Gereklilik

Ölçek maddelerinin faktörlere göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Ölçek Maddelerinin Faktörlere Göre Dağılımı

Boyutlar	Maddeler
Faktör-1	1, 3, 6, 18, 21, 23, 29
Faktör-2	4, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 24, 26, 27, 31
Faktör-3	2, 5, 7, 9, 16, 19, 22, 25, 28, 30, 32

Kaynak: Kurtuldu, M. K. (2016). Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344.

Tablo 6’da görüldüğü üzere, ölçeğin faktör-1 (Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önem ve Gereklilik) boyutunda yedi madde, faktör-2 (Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önem ve Gereklilik) boyutunda 14 madde, faktör-3 (Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önem ve Gereklilik) boyutunda 11 madde bulunmaktadır.

“Ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesinde güvenilirlik katsayısı olan Cronbach’s Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayılarının belirlenmesinde ise faktörlere yönelik Alpha testi gerçekleştirilmiştir. Bunların yanında ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin test edilmesinde test yarılama, tekrar test (güvenirliğin sağlaması) güvenilirliği ve çapraz geçerlik çalışması da yapılmıştır. Tüm ölçek için güvenilirlik düzeyi alt başlıklarla birlikte .95 ile .97 düzeyinde dağılmaktadır. Örneklem içerisinde tesadüfi bir şekilde ve örneklemin yarısından fazlasını temsil edecek biçimde seçilmiş 200 kişiye uygulanan tekrar test (güvenirliğin sağlaması) ölçümü sonuçları da .91 ile .94 arasında değişmiştir. Diğer yandan ölçek güvenilirliği için uygulanan bir diğer yöntem olan testi yarılama (split half) uygulamasında da sonuçlar güvenilirlik için .90 ile .95 arasında, Spearman Brown korelasyon katsayıları da .84 ile .93 arasında gerçekleşmiştir. Ayrıca ölçeğin Guttman iki yarı test katsayısı .81 olarak bulunmuş, ölçeğin ilk yarısı için Alpha katsayısı .95, ikinci yarısı için .84 bulunmuştur. Tüm ölçüm basamaklarından elde edilen yüksek düzeyli sonuçlar ölçeğin güvenilirlik düzeyinin oldukça yüksek düzeyde gerçekleştiğini göstermektedir” (Kurtuldu, 2016).

Bu araştırmadan elde edilen verilerle güvenilirlik analizleri tekrar yapılmış ve analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Ölçeğin Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Boyutlar	Madde Sayıları	Güvenilirlik Katsayıları (α)
Faktör-1	7	.79
Faktör-2	14	.86
Faktör-3	11	.63
Genel Ölçek	32	.89

Tablo 7’de güvenilirlik analizi sonuçlarına bakıldığında, faktör-1’in güvenilirlik katsayısı (α) .79, faktör-2’nin güvenilirlik katsayısı (α) .86 ve faktör-3’ün güvenilirlik katsayısı (α) .63 olarak bulunmuştur. Genel ölçeğin güvenilirlik katsayısı ise (α) .89 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin genel olarak güvenilir olduğu söylenebilir.

3.3.2. Kişisel bilgi formu. Araştırmada, çalışma grubunun piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik görüşleri, bazı demografik değişkenlere göre farklılık gösterebileceğinden hareketle oluşturulan kişisel bilgi formunda; cinsiyet, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi ve “Eşlik Çalma” ders başarısı ile ilgili sorular bulunmaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın temel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik ölçek ile toplanan verilerin gerekli istatistiksel analizleri, SPSS 25 (Statistical Packet for Social Sciences) programından yararlanılarak yapılmıştır. Yapılan analizlerde en düşük anlamlılık değeri, .05 olarak alınmıştır.

Verilerin analizine geçmeden önce alt problemlerde yapılacak analiz yöntemlerini belirlemek amacıyla verilerin normal dağılıp dağılmadıklarını gösteren Kolmogorov-Smirnov (K-S) ve Shapiro-Wilk (S-W) testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Ölçeğin Normallik Analizi Sonuçları

Boyutlar	Normallik Testi			
	Kolmogorov-Smirnov ^a		Shapiro-Wilk	
	K-S	P	S-W	P
Faktör-1	.146	.000	.885	.000
Faktör-2	.091	.000	.941	.000
Faktör-3	.073	.000	.985	.003
Genel Ölçek	.102	.000	.947	.000

a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

Tablo 8’de görüldüğü gibi Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri sonucunda $p < .05$ olması ölçekteki veri dağılımının normal dağılım göstermediği anlamına gelmektedir (Büyüköztürk, 2017). Bu nedenle araştırmanın alt problemleri için parametrik olmayan test teknikleri seçilmiştir.

Katılımcıların genel ölçeğe ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla aritmetik ortalama ve standart sapma, katılımcıların genel ölçek ve faktörlere ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre, sınıf düzeyine göre ve mezun olduğu lise türüne göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla, parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi, “Eşlik Çalma” ders başarısına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ise Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır, ayrıca farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Dunn’s testi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (Ss) ve medyan değerlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 9.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Ortalaması

Boyutlar	N	\bar{x}	Ss	Medyan
Faktör-1	318	31,11	3,700	32,00

Tablo 9’da görüldüğü üzere, faktör-1’den elde edilen puanların ortalamalarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, (\bar{x} =31,11; Mdn=32,00) yüksek düzeyde olumludur.

Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-1	Kadın	226	164,38	37151,00	9292,000	.135
	Erkek	92	147,50	13570,00		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 10’da görüldüğü üzere, faktör-1’den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=9292,000, p=.135).

Müzik öğretmeni adaylarının mezun olduğu lise türüne göre piyano ile eşliğinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Lise Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-1	Güzel Sanatlar	249	165,36	41174,00	7132,000	.030*
	Diğer	69	138,36	9547,00		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 11’de görüldüğü üzere, faktör-1’den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir (U=7132,000, p=.030). Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde, diğer lise mezunlarına göre, güzel sanatlar lisesi mezunlarının lehine anlamlı farklılık vardır.

Müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyine göre piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-1	Lisans III	150	160,42	24063,00	12462,000	.865
	Lisans IV	168	158,68	26658,00		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 12’de görüldüğü üzere, faktör-1’den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=12462,000, p=.865).

Müzik öğretmeni adaylarının “Eşlik Çalma” ders başarısına göre piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testine ilişkin bulgular Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyutlar	Başarı Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	H	P
Faktör-1	AA	125	176,83	25,268	.000***
	BA/BB	74	160,08		
	CB/CC	56	169,59		
	DC/DD	39	136,40		
	FD/FF/DZ	24	81,44		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 13'te görüldüğü üzere, faktör-1'den elde edilen puanların Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, “Eşlik Çalma” ders başarısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [H(4)=25,268, p=.000]. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Dunn's testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-1) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn's Testi Sonuçları

Gruplar	Sıra Ortalamaları Arasındaki Fark	P
AA-BA/BB	16,751	1,000
AA-CB/CC	7,243	1,000
AA-DC/DD	40,435	.157
AA-FD/FF/DZ	95,394	.000***
BA/BB-CB/CC	-9,508	1,000
BA/BB-DC/DD	23,684	1,000
BA/BB-FD/FF/DZ	78,644	.002**
CB/CC-DC/DD	33,192	.811
CB/CC-FD/FF/DZ	88,152	.001**
DC/DD-FD/FF/DZ	54,960	.202

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 14'te görüldüğü üzere, faktör-1'den elde edilen puanların Dunn's testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşleri, AA-FD/FF/DZ (p<.001), BA/BB-FD/FF/DZ (p<.01) ve CB/CC-FD/FF/DZ (p<.01) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde, “Eşlik Çalma” dersinden FD/FF/DZ düzeyinde başarılı olanlara göre, AA, BA/BB, CB/CC düzeyinde başarılı olanların lehine anlamlı farklılık vardır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (Ss) ve medyan değerlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 15.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Ortalaması

Boyutlar	N	\bar{x}	Ss	Medyan
Faktör-2	318	60,85	6,719	62,00

Tablo 15'te görüldüğü üzere, faktör-2'den elde edilen puanların ortalamalarına göre piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, (\bar{x} =60,85; Mdn=62,00) yüksek düzeyde olumludur.

Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-2	Kadın	226	165,94	37501,50	8941,500	.05015
	Erkek	92	143,69	13219,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 16'da görüldüğü üzere, faktör-2'den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=8941,500, p=.05015).

Müzik öğretmeni adaylarının mezun olduğu lise türüne göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik

önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Lise Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-2	Güzel Sanatlar	249	164,57	40979,00	7327,000	.061
	Diğer	69	141,19	9742,00		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 17’de görüldüğü üzere, faktör-2’den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=7327,000, p=.061).

Müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyine göre piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-2	Lisans III	150	155,52	23327,50	12002,500	.465
	Lisans IV	168	163,06	27393,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 18’de görüldüğü üzere, faktör-2’den elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=12002,500, p=.465).

Müzik öğretmeni adaylarının “Eşlik Çalma” ders başarısına göre piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testine ilişkin bulgular Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyutlar	Başarı Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	H	P
Faktör-2	AA	125	183,67	31,924	.000***
	BA/BB	74	159,11		
	CB/CC	56	159,19		
	DC/DD	39	135,63		
	FD/FF/DZ	24	74,35		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 19’da görüldüğü üzere, faktör-2’den elde edilen puanların Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, “Eşlik Çalma” ders başarısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [H(4)=31,924, p=.000]. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Dunn’s testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Okul Etkinlikleri ve Derslerde Kullanımına Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-2) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları

Gruplar	Sıra Ortalamaları Arasındaki Fark	P
AA-BA/BB	24,560	.683
AA-CB/CC	24,480	.974
AA-DC/DD	48,040	.043*
AA-FD/FF/DZ	109,314	.000***
BA/BB-CB/CC	-.079	1,000
BA/BB-DC/DD	23,480	1,000
BA/BB-FD/FF/DZ	84,754	.001**
CB/CC-DC/DD	23,559	1,000
CB/CC-FD/FF/DZ	84,833	.002**
DC/DD-FD/FF/DZ	61,274	.101

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 20’de görüldüğü üzere, faktör-2’den elde edilen puanların Dunn’s testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşleri, AA-FD/FF/DZ ($p<.001$), BA/BB-FD/FF/DZ ($p<.01$), CB/CC-FD/FF/DZ ($p<.01$) ve AA-DC/DD ($p<.05$) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde, “Eşlik Çalma” dersinden FD/FF/DZ düzeyinde başarılı olanlara göre, AA, BA/BB, CB/CC düzeyinde başarılı olanların lehine ve DC/DD düzeyinde başarılı olanlara göre, AA düzeyinde başarılı olanların lehine anlamlı fark vardır.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (Ss) ve medyan değerlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 21.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Ortalaması

Boyutlar	N	\bar{x}	Ss	Medyan
Faktör-3	318	44,07	5,171	44,00

Tablo 21’de görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların ortalamalarına göre piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri, ($\bar{x}=44,07$; Mdn=44,00) olumludur.

Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-3	Kadın	226	163,82	37023,50	9419,500	.188
	Erkek	92	148,89	13697,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 22’de görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğinin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=9419,500, p=.188).

Müzik öğretmeni adaylarının mezun olduğu lise türüne göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğinin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Lise Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-3	Güzel Sanatlar	249	164,31	40913,50	7392,500	.076
	Diğer	69	142,14	9807,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 23’te görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğinin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=7392,500, p=.076).

Müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyine göre piyano ile eşliğinin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerini

belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Faktör-3	Lisans III	150	154,17	23126,00	11801,000	.328
	Lisans IV	168	164,26	27595,00		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 24’te görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri, sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=11801,000, p=.328).

Müzik öğretmeni adaylarının “Eşlik Çalma” ders başarısına göre piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testine ilişkin bulgular Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 25.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyutlar	Başarı Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	H	P
Faktör-3	AA	125	163,99	12,277	.015*
	BA/BB	74	178,24		
	CB/CC	56	159,77		
	DC/DD	39	139,88		
	FD/FF/DZ	24	109,56		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 25’te görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri,

“Eşlik Çalma” ders başarısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [H(4)=12,277, p=.015]. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Dunn’s testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Piyano Eşlik Eğitimi ve Becerisine Yönelik Önemi ve Gerekliliğine (Faktör-3) İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları

Gruplar	Sıra Ortalamaları Arasındaki Fark	P
AA-BA/BB	-14,251	1,000
AA-CB/CC	4,224	1,000
AA-DC/DD	24,107	1,000
AA-FD/FF/DZ	54,429	.078
BA/BB-CB/CC	18,475	1,000
BA/BB-DC/DD	38,359	,346
BA/BB-FD/FF/DZ	68,681	.014*
CB/CC-DC/DD	19,883	1,000
CB/CC-FD/FF/DZ	50,205	.249
DC/DD-FD/FF/DZ	30,322	1,000

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 26’da görüldüğü üzere, faktör-3’ten elde edilen puanların Dunn’s testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşleri, BA/BB-FD/FF/DZ (p<.05) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde, “Eşlik Çalma” dersinden FD/FF/DZ düzeyinde başarılı olanlara göre, BA/BB düzeyinde başarılı olanların lehine anlamlı fark vardır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (Ss) ve medyan değerlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 27.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Ortalaması

Boyutlar	N	\bar{x}	Ss	Medyan
Genel Ölçek	318	136,03	13,687	139,00

Tablo 27’de görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların ortalamalarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri (\bar{x} =136,03; Mdn=139,00) yüksek düzeyde olumludur.

Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Genel Ölçek	Kadın	226	165,24	37344,50	9098,500	.081
	Erkek	92	145,40	13376,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 28’de görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (U=9098,500, p=.081).

Müzik öğretmeni adaylarının mezun olduğu lise türüne göre piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Lise Türü Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Lise Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Genel Ölçek	Güzel Sanatlar	249	164,74	41020,50	7285,500	.053
	Diğer	69	140,59	9700,50		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Tablo 29’da görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve

gerekliliğine ilişkin görüşleri, lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($U=7285,500$, $p=.053$).

Müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyine göre piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testine ilişkin bulgular Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Genel Ölçek	Lisans III	150	154,95	23243,00	11918,000	.405
	Lisans IV	168	163,56	27478,00		

* $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Tablo 30’da görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri, sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($U=11918,000$, $p=.405$).

Müzik öğretmeni adaylarının “Eşlik Çalma” ders başarısına göre piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis H testine ilişkin bulgular Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyutlar	Başarı Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	H	P
Genel Ölçek	AA	125	177,30	25,982	.000***
	BA/BB	74	166,66		
	CB/CC	56	161,86		
	DC/DD	39	134,33		
	FD/FF/DZ	24	80,15		

* $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Tablo 31’de görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve

gerekliliğine ilişkin görüşleri, “Eşlik Çalma” ders başarısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [$H(4)=25,982$, $p=.000$]. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Dunn’s testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoyla Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine İlişkin Puanlarının “Eşlik Çalma” Ders Başarısı Değişkenine Göre Dunn’s Testi Sonuçları

Gruplar	Sıra Ortalamaları Arasındaki Fark	P
AA-BA/BB	10,641	1,000
AA-CB/CC	15,439	1,000
AA-DC/DD	42,963	.108
AA-FD/FF/DZ	97,150	.000***
BA/BB-CB/CC	4,798	1,000
BA/BB-DC/DD	32,322	.756
BA/BB-FD/FF/DZ	86,510	.001**
CB/CC-DC/DD	27,524	1,000
CB/CC-FD/FF/DZ	81,711	.003**
DC/DD-FD/FF/DZ	54,188	.231

* $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Tablo 32’de görüldüğü üzere, genel ölçekten elde edilen puanların Dunn’s testi sonuçlarına göre müzik öğretmeni adaylarının piyanoyla eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri, AA-FD/FF/DZ ($p<.001$), BA/BB-FD/FF/DZ ($p<.01$) ve CB/CC-FD/FF/DZ ($p<.01$) grupları arasında anlamlı farklılık göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerinde, “Eşlik Çalma” dersinden FD/FF/DZ düzeyinde başarılı olanlara göre, AA, BA/BB, CB/CC düzeyinde başarılı olanların lehine anlamlı fark vardır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına ve bu sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma. Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerinin, genel olarak yüksek düzeyde olumlu olduğu söylenebilir. Bobetsky (2004)'nin araştırmasında, müzik öğretmenleri için piyano yeterliliğinin son derece önemli bir gereklilik olduğu, bir müzik öğretmenin güvenle piyano çalabilmesi ve piyanoyu koro, orkestra, solist ses veya çalgı, armoni, işitme derslerinde, özel günlerde ve benzeri çeşitli faaliyetlerde eşlik çalgısı olarak kullanabilmesi gerektiği belirtilmiştir. Milli (1999) tarafından yapılan çalışmada, piyano ve diğer klavyeli çalgıların, öğrencilerin her türlü gelişimine katkıda bulunduğu ve çağdaş eğitimde önemli bir yeri olduğu ortaya koyulmuştur. Dağdeviren (2006) tarafından yapılan çalışmada, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanoda eşlik eğitiminin irdelenerek yeni modellerin oluşturulması, buna bağlı olarak mezun olacak müzik öğretmenlerinin daha donanımlı olmalarının gerekliliği vurgulanmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-1) ilişkin görüşlerinde, cinsiyet ve sınıf düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Adayların, mezun olduğu lise türü ve “Eşlik Çalma” ders başarılarına göre ise anlamlı fark bulunmuştur. Güzel sanatlar lisesi mezunlarının daha yüksek puan almasında, diğer liselerden mezun olan adalara kıyasla, alan öğretmenleri ile lise öğrenimleri süresince daha çok etkileşim içinde

olmalarının etkisi olduğu düşünülmektedir. “Eşlik Çalma” ders başarısı yüksek olanların, piyano ile eşlik konusuna daha çok önem verdikleri ve bir müzik öğretmeni için daha gerekli görmeleri ders başarılarından da anlaşılmaktadır, en yüksek anlamlılık düzeyi en yüksek ve en düşük notları alanlar arasında olmuştur. Genel olarak adayların ders başarıları ile faktör-1 puanları arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir. Ancak, faktör-1’de, “Eşlik Çalma” dersinden CB/CC düzeyinde başarılı olan adayların, BA/BB düzeyinde başarılı adaylara göre, sıra ortalamaları daha yüksektir. Gün ve Demirtaş (2015) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağırındaki şarkılara piyano ile eşlik yapabilme düzeyinin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği, piyano dersi akademik başarı düzeyine göre ise anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma. Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerinin, genel olarak yüksek düzeyde olumlu olduğu söylenebilir. Gülhan (1990) tarafından yapılan araştırmada, müzik derslerinde, bir çalgı kullanımının gerekli olduğu ve bu çalgının eşlik için kullanılmasının, ders için daha faydalı olduğu düşüncesi ortaya koyulmuştur. Müzik derslerinde eşlik ile yaklaşımın, dersin kalitesini, verimliliğini arttırdığı, çocukların dikkatlerinin çekildiği ve dersin başarısının arttığı ortaya konulmuştur. Tuğcular (1992) tarafından yapılan araştırma sonucunda, müzik öğretmenlerinin büyük bölümünün müzik derslerinde çalgı kullandığı, kullanılan çalgıların daha çok blok flüt, org ve piyano olduğu belirlenmiştir. Milli (1999) araştırmasında, branş öğretmenlerinin klavyeli çalgıları ders içi etkinliklerinde %67, ders dışı etkinliklerde %59 oranında tercih ettiklerini saptamıştır. Demirtaş (2011) araştırmasında, derslerde okul şarkılarının piyano eşliği kullanılarak öğretilmesinin, öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir, müzik öğretmeni adaylarının bu konuya önem vermeleri ve gerekli bulmaları olumlu bir sonuçtur.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin okul etkinlikleri ve derslerde kullanımına yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-2) ilişkin görüşlerinde, cinsiyet, mezun olduğu lise türü ve sınıf düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Adayların, “Eşlik Çalma” ders başarılarına göre ise anlamlı fark bulunmuştur. En yüksek

anlamlılık düzeyi en yüksek ve en düşük notları alanlar arasında olmuştur. Genel olarak, adayların “Eşlik Çalma” ders başarıları ile faktör-2 puanları arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir. Faktör-2’de, “Eşlik Çalma” dersinden BA/BB düzeyinde başarılı olan adaylar ile CB/CC düzeyinde başarılı adayların sıra ortalamaları birbirine oldukça yakındır.

5.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma. Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerinin, genel olarak olumlu olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, adaylar piyano ile eşlik eğitimini önemli ve gerekli görseler de adayların verilen eğitimin işlevi konusunda ki görüşleri, çalışmalarda olumsuz yöndedir. Piji Küçük (2014)’ün çalışmasında, müzik öğretmeni adayları, “Eşlik Çalma” dersinin haftalık ders saatini ve dersin sadece bir dönemde verilmesini yetersiz bulduklarını, ders süresince her öğrencinin yeterince eşlik çalamadığı görüşlerini belirtmişlerdir. Öztürk (2011)’ün çalışmasında, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, piyanodan istenilen düzeyde yararlanamadıkları ve ayrıca müzik öğretmenliği programında uygulanan piyano eğitimi dersinin içeriğinin ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki müzik ders programlarıyla uyum göstermediği görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sönmezöz (2006) çalışmasında, müzik öğretmenlerinin, eşlik yapabilme davranış ve yeterliklerinin beklenen düzeyde olmadığı görüşünde olduklarını saptamıştır. Kutluk (2001) tarafından yapılan çalışmada, öğretim elemanlarının görüşlerinin, öğrencilerin “kolay okul şarkılarına piyano ile eşlik çalma” davranışı bakımından “kısmen” yeterli oldukları görüşünde oldukları belirlenmiştir. Özalp (2017) ise çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının eşlik becerilerinin düşük düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının eşlik yapma becerisine önem verdiği ve gerekli bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır, ancak yapılan çalışmalara bakılarak, müzik öğretmeni adaylarının bu becerileri düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin piyano eşlik eğitimi ve becerisine yönelik önemi ve gerekliliğine (faktör-3) ilişkin görüşlerinde, cinsiyet, mezun olduğu lise türü ve sınıf düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Adayların, “Eşlik Çalma” ders başarılarına göre, yalnızca BA/BB düzeyinde başarılı olan adaylar ile FD/FF/DZ

düzeyinde başarılı adaylar arasında anlamlı fark bulunmuştur. Genel olarak, adayların “Eşlik Çalma” ders başarıları ile faktör-3 puanları arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir. Ancak, faktör-3’te, “Eşlik Çalma” dersinden BA/BB düzeyinde başarılı olan adayların, AA düzeyinde başarılı adaylara göre, sıra ortalamaları daha yüksektir.

5.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma. Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerinin, genel olarak yüksek düzeyde olumlu olduğu söylenebilir. Buchanan (1964)’ın araştırmasında, temel müzik eğitiminde kolay ezgileri armonileme ve eşlik çalmayı müzik öğretmenlerinin tamamı (%100’ü) gerekli görmüştür. Görsev (2006) araştırmasında ise, öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışları teorik ve pratik boyutlarda orta düzeyde gerçekleştirebildikleri, öğretim elemanları ve öğrencilerin ilgili becerilerin kazandırılması/geliştirilmesine etki eden derslerin programlardaki yeri, önemi ve yeniden değerlendirilerek düzenlenmesi ile ilgili ortak görüşte oldukları belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşlerinde, cinsiyet, mezun olduğu lise türü ve sınıf düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Adayların, “Eşlik Çalma” ders başarılarına göre ise anlamlı fark bulunmuştur. En yüksek anlamlılık düzeyi en yüksek ve en düşük notları alanlar arasında olmuştur. Genel olarak, adayların “Eşlik Çalma” ders başarıları ile genel ölçek puanları arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir. Özalp (2017)’in araştırmasında da müzik öğretmeni adaylarının eşlik becerileri ile eşlik derslerindeki akademik başarıları arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kurtuldu (2018)’nin araştırmasında ise, müzik öğretmeni adaylarının eşlik çalma dersi başarıları ve buna bağlı eşlik çalma becerilerinde cinsiyete göre fark bulunmazken lise türüne göre fark bulunmuştur.

5.2. Öneriler

- Müzik öğretmeni adaylarına, eşlik çalma becerisinin müzik öğretmeni için meslek hayatında ki yerini göstermek amacıyla, lisans eğitimi başlangıcında belli bir süre gözlem yapmak için ortaokullara gönderilmesi gerektiği,
- Bu araştırmanın sonuçlarına göre, müzik öğretmeni adaylarının, tüm faktörler ve genel ölçek puanlarında “Eşlik Çalma” ders başarısına göre pozitif yönlü ilişki bulunduğundan, dersin bireysel işlenerek bireysel becerilere göre öğrencilere eğitim vermenin başarıyı arttıracacağı ve adayların bu konuya verdikleri önem ve gerekliliğin de pozitif yönlü artacağı,
- Bu araştırmanın sonuçlarına göre, müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğe önem verdiği ve gerekli bulunduğu söylenebilir. Ancak, araştırmalar adayların bu becerilerinin düşük olduğunu göstermektedir (Kutluk, 1996; Özalp, 2017). Adayların bu becerilerinin düşük olmasında verilen eğitim oldukça etkilidir. Müzik öğretmeni adaylarının bu derece önem verdiği bir becerinin düşük olmasından dolayı, müzik eğitimi programında eşlik eğitiminin temeli olan; “Eşlik Çalma”, “Piyano”, “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” derslerinin gözden geçirilmesi, düzenlenmesi, geliştirilmesi ve dersi yürüten öğretim elemanlarının, klasik repertuvar yanında derslerde okul müziği eşliklerine gereken önem ve gerekliliğin verilmesi konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği,
- 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren yürürlüğe girecek olan, müzik öğretmenliği lisans programında (YÖK, 2018) yer verilmeyen “Eşlik Çalma”, eğitim süreleri kısaltılan; yeni ismiyle “Piyano Eğitimi” ve “Armoni ve Eşlikleme” derslerine programda gereken yerin verilmesi gerektiği,
- Araştırmacılar tarafından, müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine ilişkin görüşleri ve piyano ile eşlik becerilerini karşılaştıran çalışmalar yapılmasının alana faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Adler, K. (1976). *The art of accompanying and coaching*. New York: Da Capo Press, Inc.
- Akçalı, O. G. (2007). *Müzik öğretmenlerinin eğitim müziğinde çoksesli eşliklemeye yaklaşımları ve eşlikte harf şifre yöntemini kullanma durumları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Akıncı, Ç. (2001). *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların caz müziği armonisi ve ritmik yapıları kullanılarak piyano için eşliklenmesinde izlenilecek yöntem ve teknikler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ataünal, A. (2003). *Eğitimde sorunlar, niçin ve nasıl bir öğretmen*. Ankara: Milli Eğitim Vakfı Yayınları.
- Atterbury, B. W. & Silcox, L. (1993). The effect of piano accompaniment on kindergartners' developmental singing ability. *Journal of Research in Music Education*, 41(1), 40-47.
- Aydiner, M. ve Şen, Y. (2011). Geleneksel Türk halk çalgılarının müzik öğretmenleri tarafından kullanılma durumu. *Milli Folklor*, 23(91), 140-149.
- Aydiner Uygun, M. (2012). Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersindeki öğrenme yaklaşımları düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 375-404.
- Aydınlı, D. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki şarkı öğretme durumu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydinoğlu, O. (2005). *Müzik öğretmenliği lisans programı'nda yer alan eşlik (korrepetisyon) dersinin öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Babacan, D. ve Gökbudak, Z. S. (2011). Müzik eğitimi anabilim dallarında piyanoda eşlik dersi sürecinde caz armonisinin kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi. *Fine Arts*, 6(1), 93-113.
- Bağcı, H. (2009). *Eşlik desteğinin armoni ve solfej eğitimindeki başarı düzeyine etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Batıbay, D. ve Aydınoglu, O. (2007). Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan “eşlik (korrepitasyon)” dersinin öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 24, 1-26.
- Bayraktar, E. (1989, Mayıs). *Müzik Öğretimi ve Çağdaş Teknoloji*. Türk Eğitim Derneği 7. Öğretim Toplantısı’nda sunulmuş bildiri, Ankara.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bilgin, S. (1998). *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bilgin, S. (2006, Nisan). *Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Bobetsky, V. V. (2004). Piano proficiency: The perfect accompaniment for successful music educators. *Teaching Music*, 11(4), 36.
- Bos, C. V. (1949). *The well-tempered accompanist*. Pennsylvania: Theodore Presser Co.
- Brittin, R. V. (2002). Instrumentalists' assessment of solo performances with compact disc, piano, or no accompaniment. *Journal of Research in Music Education*, 50(1), 63-74.

- Buchanan, G. (1964). Skills of piano performance in the preparation of music educators. *Journal of Research in Music Education*, 12(2), 134–138. doi:10.2307/3343653
- Bulut, D. (2004, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda alınan piyano eğitiminin müzik öğretmenliğinde kullanılabilirliği*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. *Ankara: Pegem A Yayıncılık*.
- Coşkuner, S. (2007). *Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevik, D. B., Taviloğlu, İ. ve Canbey, E. G. (2010, Kasım). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve piyano derslerindeki başarıları arasındaki ilişkiler*. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi'nde sunulmuş bildiri, Antalya.
- Çevik, D. B. ve Güven, E. (2011). İlköğretim müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına piyanoda eşlik yapabilme konusuna ilişkin görüşleri üzerine bir çalışma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(25), 86-98.
- Çizili, İ. (2000). *Müzik öğretmenliği programları mezunlarının piyano derslerinde öğrendikleri davranışları öğretmenlikte kullanmaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Dağdeviren, M. (2006, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanoda eşlik eğitimi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Demir, M. ve Nacakçı, Z. (2015). Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(13), 172-181.

- Demirtaş, S. (2011). *İlköğretim 7. sınıf müzik dersinde şarkıların piyano eşlikli öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Denizli.
- Dicle, H. (1994). Eşlik sanatının başlangıçtan bugüne kadar gelişimi ve müzik öğretmenini yetiştiren kurumlardaki önemi. *Filarmoni Aylık Müzik Dergisi*, 129.
- Durak, Y. (2007). *Piyano öğretim programı model önerisi ve uygulamadaki görünümü* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Durmaz, G. (2009). *Eşlik dersinin öğrencilerin piyano eşlik becerilerinin gelişimi üzerindeki etkileri (Gazi Eğitim Fakültesi örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eğilmez, H. O. (2003). *Türkiye’deki müzik öğretmenini yetiştiren kurumlardaki piyano öğretiminin müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde piyano/elektronik orgu kullanabilme yeterliklerine ilişkin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Encyclopaedia Britannica. (2004). *AnaBritannica*. İstanbul: Ana Yayıncılık.
- English, W. H. (1985). *The relative effectiveness of the amount of piano accompaniment in beginning strings class instruction* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of Houston, Houston, USA.
- Görsev, A. (2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin “piyano eğitimi”, “müzik teorisi ve işitme eğitimi” ve “eşlik (korrepitasyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Guilbault, D. M. (2004). The effect of harmonic accompaniment on the tonal achievement and tonal improvisations of children in kindergarten and first grade. *Journal of Research in Music Education*, 52(1), 64-76.

- Gülhan, N. (1990). *Orta dereceli okullarda müzik eğitiminde piyanonun bir eşlik çalgısı olarak kullanılabilirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gün, E. ve Yıldız, G. (2014). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Studies Dergisi*, 9(5), 1053-1065.
- Gün, E. ve Demirtaş, H. O. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağarındaki şarkılara piyano ile eşlik yapabilme becerileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 10(40), 157–165. doi:10.9761/jasss3147
- Hale, M. (1977). An experimental study of the comparative effectiveness of harmonic and melodic accompaniment in singing as it relates to the development of a sense of tonality. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 53, 23-30.
- Han, X. F. & Chen, T. (2017, September). *The role of piano accompaniment in singing songs*. Paper presented at the 4th International Conference on Advanced Education Technology and Management Science, Shenzhen, China.
- Hedden, D. & Baker, V. (2010). Perceptual and acoustical analyses of second graders' pitch-matching ability in singing a cappella or with piano accompaniment. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 184, 35-48.
- Ilkan, A. H. (2007). *Öğretmenlerin mesleki ve kişisel yeterliliklerinin eğitim üzerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(1), 258-285.
- Johnson, G. W. (1987). *Group piano instructional priorities for music majors in higher education settings in the United States* (Unpublished Doctoral Dissertation). Brigham Young University, Utah, USA.
- Kaliakatsos-Papakostas, M. A., Floros, A., & Vrahatis, M. N. (2012, November). *Intelligent real-time music accompaniment for constraint-free improvisation*.

Paper presented at the IEEE 24th International Conference on Tools with Artificial Intelligence, Athens, Greece.

Kalkanoglu, B. (2007). *Okul şarkılarının müzik öğretmenlerinin bilgi ve beceri düzeyine göre piyano ile eşliklenmesine yönelik bir model önerisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karagözoğlu, G. (1986, Kasım). *Yüksek öğretime geçişte öğretmenlik mesleğine yönelme*. Çağdaş Gelişmeler Işığında Türkiye’de Eğitim Fakültelerinin Yeri ve Rolü Uluslararası Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karasar, N. (1998). Bilimsel araştırma yöntemi. *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım*.

Kardeş, B. (2013). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı programlarında kazandırılan eşlik yapabilme becerisinin program hedeflerine ulaşma durumu* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Kasap, B. T. (2004, Nisan). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Kasap, B. T. (2005). İşlevsel piyano becerilerinin müzik öğretmenleri için önemi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 149-154.

Kavcar, C. (1980). Nitelikli öğretmen sorunu. *Eğitim ve Bilim*, 5(28), 17-22.

Kavcar, C. (1987, Haziran). *Yüksek öğretmen okulunun öğretmen yetiştirmedeki yeri*. Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarının Dünü-Bugünü-Geleceği Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Kaya, Y. K. (1984). *İnsan yetiştirme düzenimiz politika*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Klee Sr, D. A. (2007). *The effect of computer-generated accompaniment on the preparation of solo flute literature* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of Georgia Athens, GA, USA.

- Kocabaş, A. (2007). *Müzik öğretiminin temelleri*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Koçak, B. (2001). *Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki piyano ile eşlik faaliyetleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kuo, P. H., Li, T. H. S., Ho, Y. F., & Lin, C. J. (2015). Development of an automatic emotional music accompaniment system by fuzzy logic and adaptive partition evolutionary genetic algorithm, *IEEE Access*, 3, 815-824.
- Kurtuldu, M. K. (2016). Piyano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344.
- Kurtuldu, M. K. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının piyano ve eşlik çalma becerilerinin karşılaştırılması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 3(67), 1-8. doi:10.9761/jass7582
- Kutluk, Ö. (1996). *Okul şarkılarına piyano ile eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kutluk, Ö. (2001). *Türkiye'deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Küçükahmet, L. (1993). *Öğretmen yetiştirme (Programları ve Uygulamaları)*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.
- Lehmann, A. C. & Ericsson, K. A. (1993). Sight-reading ability of expert pianists in the context of piano accompanying. *Psychomusicology: A Journal of Research in Music Cognition*, 12(2), 182–195. doi:10.1037/h0094108
- Lindo, A. H. (1916). *The art of accompanying*. New York: G. Schirmer, Inc.
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (2018). *Ön lisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği*. <https://www.mehmetakif.edu.tr/upload/makuv5/0-form-17-27699475-oenlisansvelisansegitimoegretimvesinavyoenetmeliği.pdf> sayfasından erişilmiştir.

- Milli, M. S. (1999). *İlköğretim okullarında piyano ve klavyeli çalgıların müzik öğretmenleri tarafından kullanımı ve eğitime katkıları* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Özalp, U. ve Özdemir, G. (2015). Deşifre eşlik çalımında akor şifrelerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2015(22), 47-53. doi:10.5505/pausbed.2015.83584
- Özalp, U. (2017). *Müzik öğretmeni adaylarının eşlik derslerindeki akademik başarıları ile eşlik yapabilme becerilerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Özdemir, G. (2018). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano ile eşikleme becerileri üzerine sistematik derleme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2018(30), 123-132.
- Özden, Y. (1999). *Eğitimde dönüşüm eğitimde yeni değerler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özen, M. (1998). *Gazi üniversitesi gazi eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümü son sınıf öğrencilerinin piyanoyu müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda kullanma becerileri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, G. (2001). *İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, S. (2011). *Müzik öğretmenliği programında alınan piyano eğitiminin müzik öğretmenin mesleki yaşamına katkısı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Pamir, L. (1988). *Ayşe 'nin müzik kitabı*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Petenkaya, S. (2006). *Piyano öğrencilerinin barok dönem süslemelerine ilişkin bilgi ve performans düzeylerinin saptanması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Piji, D. (2007). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik piyano ile eşlik alanında yeterlik algısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26, 111-132.
- Piji Küçük, D. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının bakışı ile eşlik çalma dersinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 198-214.
- Raphael, C. (2001). A probabilistic expert system for automatic musical accompaniment. *Journal of Computational and Graphical Statistics*, 10(3), 487-512.
- Sadie, S. & Grove, G. (2001). *The new grove dictionary of music and musicians*. London: Oxford University Press.
- Sheldon, D. A., Reese, S. & Grashel, J. (1999). The effects of live accompaniment, intelligent digital accompaniment, and no accompaniment on musicians' performance quality. *Journal of Research in Music Education*, 47(3), 251-265.
- Simon, I., Morris, D. & Basu, S. (2008, April). *MySong: automatic accompaniment generation for vocal melodies*. Paper presented at the Proceedings of the 2008 Conference on Human Factors in Computing Systems, Florence, Italy.
- Sönmezöz, F. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki eşlik öğretiminin müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sözer, V. (1996). *Müzik: Ansiklopedik sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Springer, D. G. & Silvey, B. A. (2018). The role of accompaniment quality in the evaluation of solo instrumental performance. *Journal of Research in Music Education*, 66(1), 92-110.
- Sterling, P. (1985). The effects of accompanying harmonic context on vocal pitch accuracy of a melody. *Psychology of Music*, 13(2), 72-80.
- Sun, M. ve Seyrek, H. (1993). *Okulöncesi eğitiminde müzik*. İzmir: Mey Yayınları.
- Sun, M. (2001). *Eğitsel müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Süalp, B. (2002). *İlköğretim okulları üçüncü devre müzik programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şeker, S. S. (2005). *7-11 yaş grubunda orff öğretisi destekli keman eğitiminde başlangıç metodu oluşturulmasına ilişkin bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Şentürk, N. (1994). Müzik öğretmenliği programındaki uygulama dersleri ve çevre ilişkileri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Özel Sayı, 1*, 195-203.
- Taş Küçükosmanoğlu, D. (2011). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin eşlik çalma dersine ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Topçu, Ş. (2005). *İlköğretim okulları ikinci kademe müzik eğitiminde kullanılan marşlara ilişkin piyano eşliklerinin müzik öğretmenleri tarafından çalınabilirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tuğcular, E. (1992). *Türkiye’de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi bölümlerinde aldıkları çalgı eğitiminin müzik öğretmenliklerine yansımaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tunç, T. (2009). *Müzik öğretmenliği programı anabilim dallarında uygulanan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinde piyanonun kullanabilme durumunun incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tunç, T. ve Albuz, A. (2010). Müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinde piyanonun kullanım durumunun incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 47-58.
- TDK (2011). Piyano. *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’de cumhuriyetin ilk altmış yılındaki durum*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uluçınar, D. (1996). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde piyano eğitiminin yeri ve önemi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Uz, A. (1999). Müzik öğretmenliği programları ve çağdaş bir program için öneriler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 10*, 172-180.
- Watkins, A. & Hughes, M. A. (1986). The effect of an accompanying situation on the improvement of students' sight reading skills. *Psychology of Music, 14*(2), 97-110.
- Yılmaz, E. (2010). *Okul şarkılarının klasik gitar ile eşliklendirilmesi ve eğitimciler için örnek eşliklendirmeler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- YÖK (1998). *Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- YÖK (2007). *Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- YÖK (2018). *Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- Yönetken, H. B. (1996). *Müzik öğretimi/okulda çalgı sorunu ve çalgısal müzik etkinlikleri*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yurga, C. ve Kaya, Z. (2009, Eylül). *Yeniden yapılanma sürecinde müzik öğretmenliği programlarındaki korrepitasyon dersi eksikliği*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Yüksel, G. ve Mustul, Ö. (2015). Müzik eğitiminde bilgisayar destekli eşlik uygulaması ve uygulamaya ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi 4*(3), 10-16.
- Zuckmayer, E., Cangal, N. ve Atalay, A. (1976). *Müzik Teorisi (Armoni ve Kontrapunt)*. Ankara: Yaykur Açık Yükseköğretim Dairesi.

EKLER

EK-1

PIYANO İLE EŞLİĞİN ÖNEMİ VE GEREKLİLİĞİNE YÖNELİK ÖLÇEK

Açıklama: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülmekte olan yüksek lisans tezi kapsamında yapılan bu çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano ile eşliğin önemine, gerekliliğine ve piyano eşliğine yönelik görüşlerini almaya dönük veri toplamak amaçlanmıştır. Aşağıda bu konuda hazırlanmış sorular yer almaktadır. Aşağıdaki sorulara size en uygun, sizi tanımlayan, sizi anlatan seçenekleri işaretleyerek cevap veriniz. Vereceğiniz içten cevaplar için şimdiden teşekkür ederim.

Şafak TURGUT

Cinsiyet: Kadın Erkek Sınıfınız: 3. Sınıf 4. Sınıf Mezun Olduğunuz Lise: Güzel Sanatlar Lisesi Diğer Liseler "Eşlik Çalma" Dersi Notu (100'lük Sistem): Devamsız

MADDELER Size uygun gelen seçeneği (X) işaretiyle işaretleyiniz	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Çok az katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1-Piyano ile eşlik yapabilmenin bir müzik öğretmeni için gerekli olduğunu düşünüyorum.					
2-Piyano eşliğine lisans eğitiminde daha fazla zaman ayrılması gerektiğine inanıyorum.					
3-Bir müzik öğretmenin piyanoda eşlik yazabilme becerisine de sahip olması gerektiğini düşünüyorum.					
4-Piyano eşliğinde öğretilen konuların daha iyi öğrenileceğine inanıyorum.					
5-Lisans eğitiminde fırsat buldukça piyano ile eşlik çalışmanın gerekli olduğuna inanıyorum.					
6-Piyano eşliği iyi olan bir öğretmenin özgüveninin de yüksek olacağına inanıyorum.					
7-Lisans eğitiminde piyanoda teknik yerine daha çok eşlik çalışılması gerektiğini düşünüyorum.					
8-Okul şartlarını sevdirmek için piyano eşliğinin gerekli olduğunu düşünüyorum.					
9-Piyano eşliği için daha fazla kaynak kitapların olması gerektiğine inanıyorum.					
10-Piyano eşliği ile öğrencilere birlikte çalma-söyleme zevki verilebileceğine inanıyorum.					
11-İyi bir piyano eşliğinin iyi bir öğretim yöntemi kadar önemli ve etkili olduğuna inanıyorum.					
12-Derslerde piyano eşliği kullanmanın öğrencileri daha iyi motive edeceğine inanıyorum.					
13-Piyano eşliğinin öğrencilerin müzikal gelişimleri üzerinde de etkili olduğunu düşünüyorum.					
14-Piyano eşliğinin dersi monotonluktan kurtarmak için gerekli olduğuna inanıyorum.					
15-Piyano ile eşliğin diğer bazı becerilerin gelişiminde de önemli olduğunu düşünüyorum.					
16-Piyano eşlik becerilerinin lisans eğitimi sonrasında da geliştirilebileceğine inanıyorum.					
17-Okul şartlarının her zaman piyano eşliği ile öğretilmesi gerektiğini düşünüyorum.					
18-Piyano eşlik becerisine sahip olmayan bir öğretmenin eksik kalacağını düşünüyorum.					
19-İyi eşlik yazabilmek için iyi düzeyde armoni bilgisi gerektiğine inanıyorum.					
20-Hemen her müzik dersinde piyano eşliğinin kullanılması gerektiğine inanıyorum.					
21-Piyano ile eşlik yapabilmenin bir öğretmen için oldukça önemli bir nitelik olduğunu düşünüyorum.					
22-Lisans eğitimindeki eşlik dersi içeriğinin gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.					
23-Piyano eşliği konusunda öğretmenlerin kendilerini geliştirmesinin önemli olduğuna inanıyorum.					
24-Teorik konular anlatılırken de piyano eşliğinin gerekli olduğunu düşünüyorum.					
25-Lisans eğitiminde alınan eşlik eğitiminin yetersiz olduğuna inanıyorum.					
26-Okul şartlarının piyano eşliği ile daha kolay öğretilabileceğine inanıyorum.					
27-Piyano ile eşliğin etkinliklerin kalitesini arttıracığına inanıyorum.					
28-Piyano eşlik becerilerinin yalnızca lisans eğitimi sürecinde kazanılabileceğini düşünüyorum.					
29-Piyano eşliği iyi olan öğretmenin daha kolay etkinlik hazırlayabileceğine inanıyorum.					
30-İyi eşlik çalmanın iyi piyano çalma ile ilişkili olduğuna inanıyorum.					
31-Her okulda bir piyano ya da org olması gerektiğine inanıyorum.					
32-İyi eşlik yapabilmek için bilgimin ve tecrümemin eksik olduğunu düşünüyorum.					

EK-2
ARAŞTIRMA İZİNLERİ

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 27183868-044-
Konu : Şafak TURGUT (Araştırma İzni)

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Necatibey Eğitim Fakültesinin 10/10/2017 tarih ve 52899066-044-E.39099 sayılı Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Şafak TURGUT'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışmasını yapabilmesi ile ilgili cevabi yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr.Mehmet BAŞTÜRK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı (1 Adet)

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.balikesir.edu.tr/enVision/Dogrula/6L3P1JR>

Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Çarşı Yerleşkesi 10145 Balıkesir

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Nihal Şentürk

Tel: 0266 6121400-1703

Faks: 2666121428

E-Posta: ogrjs@balikesir.edu.tr

Elektronik ağ: www.balikesir.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 30182376-13799
Konu : Şafak TURGUT'un
Anket Uygulama Talebi

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 06.10.2017 tarihli ve 13799 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak TURGUT'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamındaki anketini Üniversitemiz Eğitim Fakültesi bünyesinde uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Ünal KILIÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR

15.11.2017 09:03

Ömer DÖNMEZ
Bilgisayar İşletmeni

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://ebelgedogrulama.cumhuriyet.edu.tr> adresinden 23233214-4fa2-4ccf-b61c-d6ae601d8eb9 kodu ile erişebilirsiniz.

Adres: Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü SİVAS

Tel:0 346 219 1010 Faks:0 346 219 1110 E-posta: ryaziisl@cumhuriyet.edu.tr

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : 52990927-302.08.01-E.125231
Konu : Şafak TURGUT Hakkında

23.10.2017

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
İstiklal Yerleşkesi 15030 - Burdur

İlgi : 06.10.2017 tarih ve 302.08.01-E.13799 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak TURGUT'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında hazırladığı anket çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrencilere uygulama istemi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Yücel ACER
Rektör

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : SPEPVVMFKGÖPLAUZSOET Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/comu-ebys>
Rektörlük Binası, Terzioğlu Kampüsü, B Blok I. Kat. 17200
2862180018

Bilgi için: Tolga ŞAHİN
Bilgisayar İşletmeni

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
GENEL SEKRETERLİK
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : 44710342-929-
Konu : Çalışma İzni Hak. (Şafak TURGUT)

16/10/2017

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

BURDUR

İLGİ: 06.10.2017 gün ve 13799 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Şafak TURGUT'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano İle Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında ilgi yazınız ekinde belirtilen tarihlerde ölçeklerin Üniversitemiz Fatih Eğitim Fakültesinde uygulaması ve ölçeklerin yeterli düzeyde (yaklaşık 190 adet) çoğaltılıp gönderilmesi koşuluyla Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR.
18/10/2017

Ayşegül EKER
Bilgisayar İşletmeni

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 16110545-300-E.1700369186
Konu : Şafak TURGUT, Tez Çalışması

15.12.2017

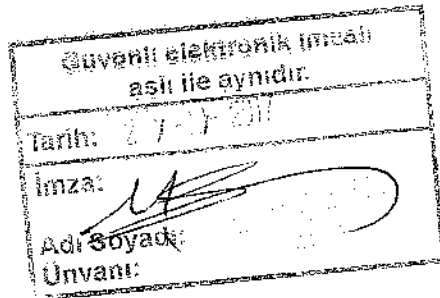
MEHMETAKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
İstiklal Yerleşkesi 15030
BURDUR

İlgi : 06.10.2017 tarihli E.13799 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak TURGUT'un "**Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano ile Eşliğinin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri**" konulu tez çalışması Üniversitemiz biriminde yapmasının uygun olduğuna dair yazı sureti ekte gönderilmiş olup gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN
Rektör Adına
Rektör Yardımcısı

EK:
EK-1 Yazı Sureti
EK-2 Bölüm Başkanlığı yazısı
EK-3 Anabilim Dalı Başkanlığı yazısı

Marmara Üniversitesi Göztepe Yerleşkesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
34722 Kadıköy / İSTANBUL
Telefon: 0216 414 05 45
ogrenci.yenikayit@marmara.edu.tr
Kep Adresi: marmarauniversitesi@hs01.kcp.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Fuat ERDEM
Bilgisayar İşletmeni

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 52793143-100-E.49410
Konu : Şafak TURGUT Hakkında.

11/10/2017

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 06/10/2017 tarihli, 48404 sayılı ve "Şafak TURGUT Hakkında." konulu yazı

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak TURGUT' un ""Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano İle Eşliğinin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışmasını Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında uygulama isteği öğretim programlarını aksatmadan kendisi tarafından uygulama yapılması koşulu ile Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Prof. Dr. Sibel KARAKELLE
Dekan V.

Evrak Doğrulamak İçin : <https://ebys.mehmetakif.edu.tr/enVision/Dogrula/KA3RTMS>

İstiklal Yerleşkesi 15030 / BURDUR
Telefon:+90 248 213 40 00 Faks+90 248 213 41 60
e-Posta egitim@mehmetakif.edu.tr Elektronik Ağ:<http://egitim.mehmetakif.edu.tr> Kep Adresi : inaku@hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: İlknur Patır
Evrak Pin Kodu: 93632

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 69972237-302.08.01-E.1814
Konu : Ölçek Uygulama İzni (Şafak TURGUT)

14/10/2017

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

BURDUR

İlgi :06.10.2017 tarihli ve 83427534-302.08.01-E.13799 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Şafak TURGUT'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano İle Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Programı öğrencilerine anket uygulama isteğinin şahsen uygulama yapma koşuluyla uygun görüldüğüne dair Eğitim Fakültesi Dekanlığının ilgi b)'de kayıtlı yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğine arz ederim.

Prof. Dr. Muhsin KAR
Rektör

Ek:
1-İlgi b) yazı (1 sayfa)

Bu belge 5070 sayılı e-İmza kanununa göre Prof.Dr.Muhsin KAR tarafından 14.10.2017 tarihinde e-İmzalanmıştır. Eyağınızı <http://cimza.ohu.edu.tr/cimza.do> adresine girilerek ve EYI7ED30XF kodu ile doğrulayabilirsiniz.

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :93282220-302.08.01/
Konu :Tez Çalışması İzni -Şafak TURGUT

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi :a) 06/10/2017 tarih ve 302.08.01-E.13799 sayılı yazımız.
b) Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığının 24/10/2017 tarih ve 302.08.01/70872 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak TURGUT'un, "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano İle Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" başlıklı tez çalışmasını Üniversitemizde uygulama talebinin uygun görüldüğüne ilişkin ilgi (b) yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Erdiñç DURU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER :
İlgi (b) Yazı (1 sayfa)

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı: 26468960-044/42960

20/10/2017

Konu: Şafak TURGUT'un Uygulama İzni Hakkında

İlgi : 06.10.2017 tarihli ve 302.08.01-E.13779 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda bahsi geçen Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi yüksek lisans öğrencisi Şafak Turgut'un "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano İle Eşliğin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine ölçek uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Eray ALPER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Dağıtım :

Gereği :

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Rektörlüğüne

Bilgi :

Eğitim Fakültesi Dekanlığına

Bu Belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.

U.Ü. Rektörlüğü Görükle Kampusu 16059 Nilüfer/BURSA

Tel : 0224 294 00 86 Faks: 0224 294 00 37

e-posta : uugs@uludag.edu.tr Elektronik Ağ: www.uludag.edu.tr

Bilgi için: Çiğdem ŞENOL

Şef

Tel : 0224 294 00 38

Bu belge UDOS ile hazırlanmıştır. Teyit için: <https://udos.uludag.edu.tr/teyit/?Mxwi4RggOEyIIIgJiMKCgg>